

ZAKON O SPRJEČAVANJU NEREDA NA SPORTSKIM NATJECANJIMA

Priručnik za polaznike/ce

Izrada obrazovnog materijala:

Siniša Nikšić

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske

Zagreb, veljača 2016.

Copyright 2016.

Pravosudna akademija

Ulica grada Vukovara 49, 10 000 Zagreb, Hrvatska

TEL 00385(0)1 371 4540 FAKS 00385(0)1 371 4549 WEB www.pak.hr

Sadržaj

UVOD	4
I. SADRŽAJ I CILJEVI OVE TEME RADIONICE.....	5
II. POJAM NASILJA	5
III. PRAVNI OKVIRI SPRJEČAVANJA NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA	5
III.1. MEĐUNARODNI AKTI I STANDARDI U CILJU SPRJEČAVANJA NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA	6
III. 2. VAŽEĆA NACIONALNA PRAVNA REGULATIVA VEZANA ZA SPRJEČAVANJE NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA.....	7
IV. ZAKON O SPRJEČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA (NASTAVNO: ZSNŠN).....	8
IV.1. SANKCIJE PROPISANE ZA DJELA PREKRŠAJA I KAZNENA DJELA IZ ZSNŠN	16
IV.2. DJELA PREKRŠAJA I KAZNE PROPISANE ZSNŠN ZA TE PREKRŠAJE	17
IV.3. KAZNENA DJELA I KAZNE PROPISANE ZSNŠN ZA TA KAZNENA DJELA	21
IV.4. ZAŠTITNE I SIGURNOSNE MJERE	22
IV.5. PREVENTIVNE MJERE KOJIMA SE PREVENIRA POČINJENJE NOVIH PREKRŠAJA TE SMANJUJU PROTUPRAVNA PONAŠANJA I NASILJE NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA	26
IV.6. PRIMJERI IZ SUDSKE PRAKSE TE VJEŽBE S PITANJIMA.....	31
V. OSVRT NA MJERE ZA OSIGURANJE NAZOČNOSTI OKRIVLJENIKA I USPJEŠNO VOĐENJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA PROPISANIH PZ (ČLANAK 127.-137. PZ).....	47
V.1. POZIV OKRIVLJENIKU I DOVOĐENJE OKRIVLJENIKA.....	48
V.2. MJERE OPREZA	48
V.3. UHIĆENJE	50
V.4. ZADRŽAVANJE	51
V.5 POSEBNE MJERE POLICIJE ZA NEPOSREDNO SPRJEČAVANJE POČINITELJA PREKRŠAJA POD UTJECAJEM OPOJNIH SREDSTAVA DA NASTAVI S ČINJENJEM PREKRŠAJA	52
VI. ŽURNI POSTUPAK I NJEGOVE SPECIFIČNOSTI KAKO TO PROPISUJE PZ	53
VII. ISPITIVANJE SVJEDOKA I VJEŠTAKA KAKO JE TO PROPISANO PZ.....	55
VIII. MALOLJETNI POČINITELJI PREKRŠAJA	55
LITERATURA.....	58

UVOD

U obrazovnom materijalu u okviru teme primjena Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, ukazuje se na ulogu prekršajnih sudova i tijela ovlaštenih za prekršajni progon, u procesuiranju počinitelja prekršaja nereda na športskim natjecanjima.

Također, kroz obrazovni materijal predočiti će se na često različito postupanje prekršajnih sudova i tijela ovlaštenih za prekršajni progon u procesuiranju prekršaja iz Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, te ukazati polaznicima radionice na modalitete koji bi trebali osigurati jedinstveno postupanje u primjeni navedenog Zakona, odnosno uskladiti sudsku praksu u primjeni preventivnih i represivnih mjera prema počiniteljima prekršaja na športskim natjecanjima.

Kroz radionicu polaznici bi trebali u najvećoj mjeri spoznati važnost suzbijanja nereda na športskim natjecanjima dosljednim procesuiranjem počinitelja prekršaja iz Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, te primjenom preventivnih i represivnih mjera propisanih tim Zakonom kao i primjenom instituta propisanih Prekršajnim zakonom, a sve radi što efikasnijeg sprečavanja nereda na športskim natjecanjima.

Naprijed navedeno kroz provedbu radionice trebalo bi rezultirati ujednačenijom primjenom zakonske regulative u području sprječavanja nereda na športskim natjecanjima od strane prekršajnih sudova i tijela ovlaštenih za prekršajni progon, u cilju smanjenja ovog oblika nasilničkog ponašanja kroz primjenu preventivnih i represivnih mjera na počinitelje protupravnih ponašanja na športskim natjecanjima.

Obrazovni materijal podijeljen je u slijedeće cjeline: I. Sadržaj i ciljeve ove teme radionice, II. Pojam nasilja, III. Pravni okviri sprječavanja nereda na športskim natjecanjima (III.1. Međunarodni akti i standardi u cilju sprječavanja nereda na športskim natjecanjima, III.2. Važeća nacionalna regulativa vezana za sprječavanje nereda na športskim natjecanjima), IV. Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (IV.1. Sankcije propisane za djela prekršaja i kaznena djela iz Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, IV.2. Djela prekršaja i kazne propisane Zakonom o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, IV.3. Kaznena djela i kazne propisane Zakonom o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima za ta kaznena djela, IV.4. Zaštitne i sigurnosne mjere, IV.5. Preventivne mjere kojima se prevenira počinjenje novih prekršaja te smanjuju protupravna ponašanja i nasilje na športskim natjecanjima, IV.6. Primjeri iz sudske prakse, te vježbe s pitanjima i odgovorima), V. Osvrt na mjere osiguranja nazočnosti okrivljenika i uspješno vođenje prekršajnog postupka (V.1. Poziv okrivljeniku i dovođenje okrivljenika, V.2. Mjere opreza, V.3. Uhićenje, V.4. Zadržavanje, V.5. Posebne mjere policije za neposredno sprječavanje počinitelja pod utjecajem opojnih sredstava da nastavi s činjenjem prekršaja), VI. Žurni postupak i njegove specifičnosti kako to propisuje Prekršajni zakon, VII. Ispitivanje svjedoka i vještaka kako je to propisano Prekršajnim zakonom, VIII. Maloljetni počinitelji prekršaja.

I. SADRŽAJ I CILJEVI OVE TEME RADIONICE

Sadržaj ove teme radionice je prezentacija relevantne međunarodne i nacionalne pravne regulative koja regulira suzbijanje protupravnih ponašanja na športskim natjecanjima, te spoznaja važnosti suzbijanja nereda na športskim natjecanjima kroz procesuiranje protupravnih ponašanja propisanih Zakonom o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima i drugim propisima.

Cilj ove teme radionice je polaznicima radionice ukazati na što dosljednije primjenjivanje preventivnih i represivnih mjera propisanih važećom pravnom regulativom, radi suzbijanja nereda i nasilja na športskim natjecanjima.

Konačno, radi ostvarenja naprijed navedenog, potrebno je ukazati na određena različita postupanja u slučajevima sankcioniranja počinitelja nereda na športskim natjecanjima, odnosno potrebu ujednačavanja sudske prakse u primjeni važeće pravne regulative radi sprječavanja nereda na športskim natjecanjima.

II. POJAM NASILJA

Nasilje kao oblik ponašanja najčešće se reflektira kao ulično nasilje, nasilje tijekom ratova odnosno oružanih sukoba, nasilje u obitelji, nasilje na športskim natjecanjima i dr.

Treba naglasiti da nasilje na športskim natjecanjima kao jedan od oblika nasilja, unatrag nekoliko godina poprima sve veće razmjere odnosno povećava se nedolično ponašanje, neredi i nasilje u vrijeme prije početka športskog natjecanja, za vrijeme samog športskog natjecanja, te nakon održanog sportskog natjecanja, te se time ugrožava sigurnost i zdravlje drugih osoba, a isto tako dolazi i do velikih materijalnih šteta nastalih uništenjem imovine.

Naprijed navedeno dovelo je do potrebe da se normativno utvrde mjere za sprječavanje, suzbijanje i sankcioniranje nasilja vezanog za športska natjecanja tj. prije početka športskog natjecanja, za vrijeme samog trajanja sportskog natjecanja, te nakon održanog športskom natjecanja, i na taj način pridonese sigurnosti i zaštiti te kvaliteti života građana, a osobito mladeži, a isto tako zaštititi od šteta javne i privatne imovine.

Posebno treba naglasiti da protupravna ponašanja te posljedice takvog ponašanja na športskim natjecanjima i u svezi s njima, nažalost pokazuju kontinuitet kršenja propisa kojima se reguliraju ponašanja tzv. „navijača“, a što se osobito manifestira na nogometnim natjecanjima.

III. PRAVNI OKVIRI SPRJEČAVANJA NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA

Sprečavanje nereda na športskim natjecanjima regulirano je kako pravnom regulativom kroz međunarodno pravo, tako i nacionalnom pravnom regulativom koja se temelji na obvezama i standardima koji su regulirani međunarodnim aktima u sferi sprječavanja nereda na športskim natjecanjima, kao jednog od oblika nasilja koje se

u zadnjih nekoliko godina stalno povećava te dovodi do destabilizacije sigurnosti građana te velikih materijalnih šteta, a ujedno potkopava ugled Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici.

III.1. MEĐUNARODNI AKTI I STANDARDI U CILJU SPRJEČAVANJA NEREDA NA SPORTSKIM NATJECANJIMA

Što se tiče međunarodnih akata koji su usmjereni na sprječavanje bilo kakvog oblika nasilja, pa tako i nasilja odnosno nereda na športskim natjecanjima svakako treba istaknuti Preambulu Povelje Ujedinjenih naroda, Opću deklaraciju Ujedinjenih naroda o pravima čovjeka /1948) kojom se štiti pravo na život, zabranjuje mučenje i ponižavajuće postupanje, štite prava na slobodu i pravično postupanje u sudskim postupcima.

U području zaštite ljudskih prava svakako vodeće mjesto zauzima Europska konvencija o ljudskim pravima (temeljna prava i slobode sadržani su u člancima 2. do 18.) a ona je ujedno i temelj osnivanja i djelovanja ESLJP.

Nadalje, potrebno je upozoriti na Direktivu o pravima žrtava, kojom se uspostavljaju minimalni standardi za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela (a isto tako i prekršaja), te transponiranje prava žrtava u nacionalno zakonodavstvo u cilju obazrivog pristupa prema žrtvi nasilja u cilju sprečavanja njene sekundarne viktimizacije, adekvatne informiranosti žrtve o njezinim pravima, te skrb nadležnih tijela o pravima žrtve u postupovnim radnjama.

Vrlo važno mjesto u navedenim međunarodnim aktima i standardima za zaštitu od nasilja između ostalog i nasilja na športskim natjecanjima, zauzima praksa ESLJP čijim odlukama se između ostalog štiti pravo na život, zabranjuje mučenje i ponižavajuće ponašanje, štiti pravo na slobodu te pravilno postupanje u sudskim postupcima.

Što se tiče akata međunarodnog prava koji težište stavljaju na sprječavanje nasilja i nereda na športskim natjecanjima, temeljne smjernice u sprječavanju nasilja i nereda na sportskim natjecanjima, sadržane su u Europskoj konvenciji o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, osobito na nogometnim utakmicama koja je usvojena u Strasbourgu 19. kolovoza 1985. godine (objavljeno u Službenom listu SFRJ – Međunarodni ugovori broj 9/90).

Republika Hrvatska (nastavno: RH) je temeljem Odluke Vlade RH od 14. travnja 1994. (Odluka o objavljivanju međunarodnih ugovora kojih je RH stranka na temelju pristupa – akcesije -, a među njima i Europske konvencije), ugovorna strana Europske konvencije, a ista je ratificirana je od strane RH 27. siječnja 1993. godine.

Europska konvencija bila je reakcija evropskih država na tragediju koja se dogodila na Heysel stadionu u Bruxellesu 29. svibnja 1985. godine u finalu lige prvaka između nogometnog kluba Liverpool iz Engleske i nogometnog kluba Juventus iz Italije, kada je došlo do sukoba engleskih i talijanskih navijača i kojom prilikom je poginulo 39 osoba, dok je više od 600 osoba ozlijeđeno u neredima.

Posebno treba istaknuti, da su se potpisnice Europske konvencije obvezale da će u cilju sprječavanja i suzbijanja nasilja kao i nedoličnog ponašanja gledatelja na nogometnim utakmicama, a isto tako i na utakmicama drugih športova te na športskim manifestacijama (kada postoji strah od nasilja ili nedoličnog ponašanja gledatelja), kroz nacionalna zakonodavstva utvrditi i provoditi mjere koje su propisane člankom 3. do 6. Europske konvencije.

Također, važnu ulogu u suzbijanju nereda na športskim natjecanjima s međunarodnog aspekta, te s tim u svezi nacionalnu suradnju država potpisnica Europske konvencije, ima članak 2., kojim je propisana nacionalna suradnja, te kada je potrebno da će potpisnice Europske konvencije koordinirati političke aktivnosti svojih vladinih odjela i drugih javnih agencija u borbi protiv nasilja i nešportskog ponašanja gledatelja i to kroz formiranje tijela suradnje između država potpisnica Europske konvencije.

Statističke podatke vezane za događaje na športskim natjecanjima vodi Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo policije, Nacionalno kontaktna točka za nogomet – National Football Information Point – NFIP, pa tako i podatke o protupravnim ponašanjima i to naročito na nogometnim utakmicama i u svezi tih utakmica, gdje se najčešće događaju protupravna ponašanja određenih navijačkih skupina.

III. 2. VAŽEA NACIONALNA PRAVNA REGULATIVA VEZANA ZA SPRJEČAVANJE NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA

Kao najvišim pravnim aktom Ustavom Republike Hrvatske posebna se pažnja poklanja zaštiti ljudskih prava, suzbijanju diskriminacije i sprječavanju zlostavljanja, a njegovim odredbama, kao i odredbama domaćeg zakonodavstva, propisuje se zabrana bilo kakvog oblika nasilja, uvažavajući pritom odredbe međunarodnih ugovora, deklaracija, preporuka i konvencija.

Represivan stav Republike Hrvatske prema nasilju u sportu odnosno sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima izražen je kroz zakonske i podzakonske propise kojima se regulira ova materija.

Sprječavanje, suzbijanje i sankcioniranje nereda na športskim natjecanjima do 2003. godine u Republici Hrvatskoj sankcioniralo se nekim kaznenim djelima propisanih KZ, te prekršajima propisanih ZPJRM i Zakona o javnom okupljanju. Međutim, radi što potpunijeg i cjelovitog normativnog uređenja ove materije, 2003. godine donesen je posebni zakon kojim se detaljno regulira ponašanje na športskim natjecanjima tj. Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, a radi što cjelovitijeg reguliranja mjera kojima je cilj sprječavanje, suzbijanje i sankcioniranje nereda i nasilja na sportskim natjecanjima (citirani Zakon izmijenjen i dopunjen 2006, 2009 i 2011 godine).

Potrebno je naglasiti da i nakon donošenja Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (2003. godine) koji detaljno propisuje i sankcionira protupravna ponašanja na športskim natjecanjima, kažnjive odredbe za neke prekršaje koji sadržavaju protupravno ponašanje na sportskim natjecanjima, nalazimo i dalje u odredbama još nekih zakona i to: ZPJRM, Zakona o javnom okupljanju, Zakona o diskriminaciji (tako npr. na športskom natjecanju isticanje transparenta, zastava ili drugih stvari s tekstom ili drugim obilježjem kojim se iskazuje ili potiče mržnja ili nasilje na temelju rasne ili vjerske pripadnosti na javnom mjestu, kažnjivo jer prema članku 5. ZPJRM, zatim na javnim okupljanjima kažnjivo prema članku 37. stavku 2. tog Zakona te člankom 25. Zakona o suzbijanju diskriminacije).

Vrlo važnu ulogu u uspostavljanju određenih pravnih standarda u sferi prekršajnog sudovanja, pa tako i u odnosu na prekršaje vezane za nasilje na športskim natjecanjima, imaju pravno stajališta i odluke kako Ustavnog suda RH kada se radi o ocjeni ustavnosti i zakonitosti zakona i pojedinih odredbi nekog zakona te kada se odlučuje o povredama Ustava RH u pogledu zajamčenih prava i

sloboda građana, tako i Vrhovnog suda RH u postupku odlučivanja o zahtjevu za zaštitu zakonitosti u prekršajnopravnom segmentu sudovanja.

Također značajnu ulogu u sferi procesuiranja prekršaja, u cilju jedinstvene primjene PZ kao temeljnog zakona prekršajnog sudovanja, i posebnih zakona i propisa kojima su propisani prekršaji i sankcije na te prekršaje, su pravna stajališta i odluke VSP RH donesene u drugostupanjskom postupku.

Nadalje, značajni doprinos u borbi protiv nasilja u športu ima Nacionalni odbor za borbu protiv nasilja u sportu, kao savjetodavno tijelo koje je osnovano 2013. godine na temelju odluke Vlade RH i koje se zalaže za što dosljedniju i opsežniju primjenu preventivnih i represivnih mjera propisanih važećom zakonskom regulativom a sve u cilju suzbijanja nereda na športskim natjecanjima. Nacionalni odbor za borbu protiv nasilja u sportu sastoji se od predstavnika Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravosuđa, Agencije za odgoj i obrazovanje, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Hrvatskog olimpijskog odbora, Hrvatskog nogometnog saveza i Udruge profesionalnih klubova Prve hrvatske nogometne lige, a glavna zadaća njegovih članova (predstavnika) je što učinkovitije utjecati na borbu protiv nasilja u športu, s tim da su za sada ta djelovanja i aktivnosti pretežita u segmentu nogometnih natjecanja i utakmica vezanih za ta natjecanja

IV. ZAKON O SPRJEČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA (nastavno: ZSNŠN)

Pojam športsko natjecanje – naziv za športske priredbe onako kako ih definira Konvencija, u Republici Hrvatskoj se koristi prema Zakonu o sportu, dok su športske priredbe (festival, smotra, igra i sl.) organizirane tjelesne aktivnosti ili igre koje se ne izvode kao službeno natjecanje prema određenim pravilima, nego se izvode u svrhu popularizacije športa ili u vezi s obilježavanjem nekog događaja.

Zakon o sportu nema jasnu definiciju športskog natjecanja, nego u članku 61. navodi tko i kada utvrđuje načela i osnovne elemente sustava, uvjete i organizaciju sportskih natjecanja u RH i za područje više država ili više inozemnih regija.

Članak 61. Zakona o sportu glasi:

„(1) Načela i osnovne elemente sustava sportskih natjecanja u Republici Hrvatskoj te uvjete sudjelovanja hrvatskih sportaša i sportskih klubova na međunarodnim sportskim natjecanjima utvrđuje Hrvatski olimpijski odbor. (2) Sustav, uvjete i organizaciju sportskih natjecanja u pojedinom sportu utvrđuje nacionalni sportski savez u skladu s načelima i elementima sustava koje je utvrdio Hrvatski olimpijski odbor, i prema pravilima sporta i normama međunarodnih sportskih udruženja. Sustav natjecanja mora se donijeti najmanje jednu godinu prije početka primjene tog sustava. (3) Nacionalni sportski savez organizira i vodi sportska natjecanja, vođenje i organiziranje natjecanja može povjeriti svojoj članici ili drugoj pravnoj osobi registriranoj za obavljanje sportske djelatnosti. (4) Međunarodna sportska natjecanja i međunarodne sportske priredbe organiziraju se u skladu s ovim Zakonom i u skladu s uvjetima koje propisuju međunarodna sportska udruženja. (5) Odluku o organiziranju sustava sportskih natjecanja za područje više država ili više inozemnih regija te odluku o sudjelovanju sportskih klubova i sportaša iz

Republike Hrvatske u višedržavnim ili inozemnim regionalnim sustavima natjecanja donosi nacionalni sportski savez. (6) Odluku o organizaciji i organiziranje sportskih natjecanja za područje jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba, u skladu s aktom iz stavka 2. ovog članka donose i organiziraju sportski savezi osnovani na tim područjima, za područje države nacionalni sportski savezi.“

Na temelju definicije športskog natjecanja iz članka 61. Zakona o sportu, pojam športskog natjecanja, i načela sustava športskog natjecanja te organizacije športskog natjecanja, protupravna ponašanja vezana za nasilje na športskim natjecanjima i sankcije za takva ponašanja, propisano je ZSNŠN.

Opće odredbe – ZSNŠN

Člankom 1. ZSNŠN propisano je da je svrha ovoga Zakona osiguravanje sigurnosti gledatelja, natjecatelja i drugih sudionika športskog natjecanja ili športske priredbe i stvaranje okruženja koje sprječava, suzbija i sankcionira nedolično ponašanje, nered, te nasilje, prije, za vrijeme i nakon športskog natjecanja ili športske priredbe, zaštita gledatelja koji se dolično ponašaju, zaštite drugih građana i njihove imovine i imovine pravnih osoba te stvaranje uvjeta da športsko natjecanje ili športska priredba što više pridonosi i kvaliteti života građana, osobito mladeži.

Člankom 2. ZSNŠN regulirana su protupravna ponašanja prije, za vrijeme i nakon športskog natjecanja ili športske priredbe (u daljnjem tekstu: športsko natjecanje), obveze i odgovornosti športskih udruga, ustanova i trgovačkih društava (u daljnjem tekstu: športski klub) koji su organizatori ili sudjeluju u športskom natjecanju, te športskih saveza i drugih športskih udruga više razine, posebni uvjeti koje mora ispunjavati športski objekt i obveze vlasnika ili korisnika športskog objekta, obveze i odgovornosti gledatelja športskog natjecanja, osobito ograničavanja u mogućnosti prisustvovanja športskom natjecanju), obveze i odgovornosti športaša, trenera, sudaca i drugih osoba koje vode športsko natjecanje, te obveze i odgovornosti sredstava javnog priopćavanja.

U članku 3. ZSNŠN propisano je da se športskim natjecanjem u smislu ovoga Zakona smatra svako pojedino natjecanje u okviru sustava športskih natjecanja uspostavljenog na temelju Zakona o sportu, u kome se natječu domaći i gostujući športski klub, međunarodno natjecanje organizirano na području Republike Hrvatske, natjecanje u sustavu europskih i svjetskih športskih organizacija, natjecanje za koje postoji procjena mogućnosti izbijanja nereda i nasilja te natjecanje u inozemstvu u kojem sudjeluje reprezentacija ili športski klub iz Republike Hrvatske, športskim klubom u smislu ovoga Zakona smatra se svaka udruga, ustanova ili trgovačko društvo koje sudjeluje u športskom natjecanju, organizatori športskog natjecanja u smislu ovoga Zakona jesu športski klubovi, športski savezi, športske udruge više razine i druge pravne ili fizičke osobe koje organiziraju športsko natjecanje, redar u smislu ovoga Zakona je posebno osposobljena osoba angažirana od strane organizatora radi održavanja reda i mira u športskom objektu, športskim objektom u smislu ovoga Zakona smatra se, pored športskog objekta prema odredbama Zakona o sportu, i drugi zatvoreni ili otvoreni objekt koji služi obavljanju drugih djelatnosti kada se povremeno koristi za športsko natjecanje te prostor na kojem se ulazak i kretanje osoba uvjetuje posjedovanjem ulaznice ili posebne dozvole koju izdaje organizator natjecanja, alkoholnim pićem u smislu ovoga Zakona smatra se svako piće koje sadrži alkohol.

Člankom 4. ZSNŠN taksativno se navodi što se smatra protupravnim ponašanjem (stavak 1.), kada mogu biti ostvarena ta protupravna ponašanja (stavak 2.), te kada se određena ponašanja iz stavka 1. i 2. članka 4. ZSNŠN ne smatraju protupravnim ponašanjem.

Članak 4. ZSNŠN glasi:

„ (1) Protupravnim ponašanjem smatra se:

- posjedovanje ili konzumiranje alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže više od 6% alkohola, droga te posjedovanje pirotehničkih sredstava, oružja i drugih sredstava pogodnih za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja,
 - pokušaj unošenja ili unošenje u športski objekt alkoholnih pića, droga, pirotehničkih sredstava, oružaj i drugih predmeta koji su prema prosudbi redara pogodni za nanošenje ozljeda i za stvaranje nereda i nasilja,
 - pokušaj ulaska, dolazak i boravak na prostoru športskog objekta u alkoholiziranom stanju iznad 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka,
 - maskiranje lica kapom, maramom ili na drugi način radi prikrivanja identiteta,
 - pokušaj unošenja, unošenje i isticanje transparenta, zastave ili druge stvari s tekstom, slikom, znakom ili drugim obilježjem kojima se iskazuje ili potiče mržnja ili nasilje na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti,
 - bacanje predmeta u natjecateljski prostor ili gledateljski prostor,
 - pjevanje pjesama i dobacivanje poruka čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti,
 - paljenje i bacanje pirotehničkih sredstava,
 - paljenje ili uništavanje na drugi način navijačkih rekvizita i drugih predmeta,
 - pokušaj nedopuštenog ulaska ili nedopušten ulazak u natjecateljski prostor ili u gledateljski prostor ili prostor koji je namijenjen sucima ili drugim osobama koje sudjeluju u športskom natjecanju,
 - boravak i zadržavanje na mjestu u gledateljskom prostoru za koje se ne posjeduje ulaznica ili odgovarajuća isprava izdana od strane organizatora.
- (2) Protupravna ponašanja iz stavka 1. ovoga članka mogu biti ostvarena tijekom čitavog razdoblja od polaskam putovanja, trajanja natjecanja do povratka sa športskog natjecanja.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga članka, unošenje i posjedovanje športskog oružja od strane natjecatelja koji to oružje unose u športski objekt radi sudjelovanja na športskom natjecanju u odgovarajućem športu, ne smatra se protupravnim ponašanjem. „

Športsko natjecanje – ZSNŠN

Člankom 5. ZSNŠN propisano je:

- „(1) Organizator športskog natjecanja dužan je procijeniti mogućnosti izbivanja nereda i nasilja na športskom natjecanju i poduzeti mjere radi njihovog sprječavanja i suzbijanja, propisane ovim Zakonom i drugim zakonima i propisima za njihovo provođenje, te propisima, međunarodnih i domaćih športskih saveza i drugih športskih udruga više razine.
- (2) Organizator športskog natjecanja u procjeni opasnosti od nereda i nasilja i ocjeni potrebnih mjera za njihovo sprječavanje i otklanjanje dužan je surađivati s nadležnim policijskim tijelom i osigurati dovoljan broj osoba, uključujući i

policijske službenike, na prostoru športskog objekta i u njegovoj neposrednoj blizini, radi provođenja mjera sigurnosti športskog natjecanja.

- (3) Organizator športskog natjecanja dužan je postupati po nalogu policije glede poduzimanja mjera sigurnosti u postupku pripreme, organiziranja i održavanja športskog natjecanja.*
- (4) Kada je za vrijeme održavanja športskog natjecanja došlo do protupravnog ponašanja gledatelja u većem opsegu, službene osobe organizatora koje vode natjecanje dužne su privremeno ili trajno prekinuti športsko natjecanje.“*

Članak 6. ZSNŠN propisuje:

- „(1) Organizator športskog natjecanja, ovisno o vrsti športa i razini športskog natjecanja, vrsti športskog objekta, očekivanom broju gledatelja, te ocjeni opasnosti za izbijanje nereda i nasilja, mora na športskom natjecanju imati redarsku službu s dovoljnim brojem redara.*
- (2) Redarsku službu mogu činiti zaposlenici organizatora športskog natjecanja, redari dragovoljci, članovi klubova navijača, koji su osposobljeni za obavljanje poslova redara na športskom natjecanju.*
- (3) Organizator športskog natjecanja može za poslove redarske službe angažirati zaštitare i čuvare zaposlene u trgovačkom društvu koje ima odobrenje za obavljanje privatne zaštite, na temelju ugovora s tim društvom, prema propisima koji reguliraju poslove privatne zaštite.*
- (4) Pravilima športskog saveza ili druge športske udruge više razine propisuju se, sukladno propisima iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona i ovisno o kriterijima iz stavka 1. ovoga članka, mjerila za opremanje športskih objekata uređajima za kontrolu i brojanje ulaznica i videonadzorom, mjerila za određivanje minimalnog broja redara za pojedina športska natjecanja te ovisno o razini športskog natjecanja kada redarsku službu moraju činiti redari zaposlenici organizatora športskog natjecanja, redari dragovoljci, članovi klubova navijača i/ili zaštitari i čuvari zaposleni u trgovačkom društvu koje ima odobrenje za obavljanje djelatnosti privatne zaštite, na temelju ugovora s tim društvom, prema propisima koji reguliraju poslove privatne zaštite.*
- (5) Prema zahtjevu policije, a iz razloga sigurnosti, organizator je dužan ograničiti broj ulaznica koje se stavljaju u prodaju, na broj manji od ukupnog kapaciteta športskog objekta.“*

U članku 7. ZSNŠN propisano je da kada se športsko natjecanje održava u sustavu natjecanja organiziranom za područje dviju ili više županija, za razinu države ili kao međunarodno natjecanje, a označeno je kao visokorizično, najmanje 30 posto osoba koje obavljaju redarske poslove moraju biti zaštitari, zaposlenici trgovačkog društva koje ima odobrenje za obavljanje poslova privatne zaštite.

Članak 8. ZSNŠN glasi:

- „ (1) Redarska služba mora biti organizirana sa zapovjednom strukturom koja osigurava da svaki redar znade koja mu je osoba nadređena.*
- (2) Ako športskog natjecanje osiguravaju i pripadnici policije najviše rangirana osoba u hijerarhiji zapovijedanja mora biti iz reda policije a pripadnici redarske službe dužni su postupati po zapovijedi policije.*
- (3) Policijskim službenicima koji obavljaju poslove unutar športskog objekta u civilnoj službi organizator športskog natjecanja dužan je osigurati dostatan broj ulaznica.*

(4) Organizator športskog natjecanja, ovisno o vrsti športskog objekta, mora osigurati prostoriju ili prostor čiji smještaj i oprema omogućuju vizualno praćenje športskog objekta ili njegovog dijela u kojem se odvija športsko natjecanje i efikasno zapovijedanje redarstvenom službom. „

Članak 9. ZSNŠN propisuje da redari moraju na odjeći imati vidljivo istaknutu oznaku ili napis koji označava da su pripadnici redarske službe, pri čemu redari koji su zaposlenici trgovačkih društava koje obavljaju djelatnost privatne zaštite moraju nositi odoru i iskaznicu te imati radni nalog.

Člankom 10. ZSPŠN propisano je:

„(1) Redari su dužni:

- štiti sudionike športskog natjecanja te imovinu koja se nalazi u športskom objektu,*
- utvrditi posjeduje li osoba ulaznicu ili drugu odgovarajuću ispravu izdanu od strane organizatora te spriječiti neovlašten ulazak u športski objekt,*
- utvrditi posjeduje li osoba koja ulazi ili se nalazi na športskom objektu alkoholna pića, drogu, pirotehnička sredstva, oružje ili druge predmete pogodne za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja te takve predmete privremeno oduzeti,*
- utvrditi posjeduje li osoba koja ulazi ili se nalazi u športskom objektu transparente, zastave, simbole i sl. kojima se iskazuje ili potiče mržnja ili nasilje na temelju rase, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti i privremeno oduzeti takve predmete,*
- zabraniti pristup u športski objekt osobi koja je u alkoholiziranom stanju iznad 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka ili pod utjecajem droge, ili koja pokušava unijeti u športski objekt alkohol, drogu, pirotehnička sredstva, oružje ili druge predmetne pogodne za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja,*
- zabraniti gledateljima prijelaz iz jednog dijela športskog objekta u drugi dio,*
- zadržati gledatelja koji se nasilno ponaša ili drugačije remeti red i mir na športskom natjecanju i predati ga policiji,*
- onemogućiti gledatelje u pristupu u one dijelove športskog objekta koji nisu namijenjeni gledateljima,*
- osobe zatečene u počinjenju prekršaja predati policiji.*

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. podstavka 5. ovoga članka, redari neće zabraniti pristup športskom objektu športašima koji unose športsko oružje namijenjeno natjecanju u odgovarajućem športu ako se natjecanje održava u tom objektu.

(3) Radi provedbe dužnosti iz stavka 1. ovoga članka redari su ovlašteni:

- izdati upozorenje i zapovijed, pregledati osobu, privremeno oduzeti predmete, utvrditi osobne podatke, podvrgnuti utvrđivanju prisutnosti alkohola u organizmu, zabraniti i spriječiti ulazak u športski objekt.*

(4) Redari u obavljanju svojih poslova smiju uporabiti tjelesnu snagu ako na drugi način ne mogu odbiti:

- napad usmjeren prema sebi, prema gledateljima, prema natjecateljima i drugim osobama,*
- napad usmjeren na uništenje ili oštećenje dijelova športskog objekta i njegove opreme.*

(5) Redari zaposlenici trgovačkog društva koje obavlja zaštitarsku djelatnost i pripadnici policije imaju i ovlasti propisane posebnim zakonima.,,

Članak 11. ZSNŠN propisuje da organizator športskog natjecanja kao redare može zapošljavati ili koristiti samo osobe koje su fizički i psihički sposobne za obavljanje poslova redara, koje imaju najmanje srednju stručnu spremu, koje nisu osuđivane za prekršajna djela protiv javnog reda i mira ili za kaznena djela počinjena iz koristoljublja ili počinjena iz nečasnih pobuda ili za koja se progoni po službenoj dužnosti, zatim da redari koji nemaju odobrenje (licenciju) za obavljanje poslova privatne zaštite moraju proći obuku kojom ih se upoznaje s njihovim obvezama i ovlastima i u kojoj se ocjenjuje stupanj njihove fizičke i psihičke pripremljenosti i podobnosti za obavljanje redarskih poslova, a Pravilnik o osposobljavanju osoba koje obavljaju poslove redara na športskom natjecanju donosi ministar unutarnjih poslova.

U članku 12. i 13. ZSNŠN propisuje se da redari moraju s gledateljima biti pristojni i spremni za pomoć, ne smiju biti pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava niti smiju iskazivati svoju navijačku pripadnost, te da organizator športskog natjecanja može ugovoriti s gostujućim klubom da poslove redarske službe među gledateljima navijačima gostujućeg kluba obavljaju i redari gostujućeg kluba.

Člancima 14. i 15. ZSNŠN propisano je da će organizator športskog natjecanja pozvati klubove navijača domaćeg športskog kluba, a gostujući športski klub klubove svojih navijača, da zajedno razmotre mjere koje mogu poduzeti klubovi navijača radi sprječavanja nereda i nasilja prilikom športskog natjecanja te za vrijeme putovanja na športsko natjecanje i u povratku sa športskog natjecanja, te da će športski klubovi podupirati osnivanje i rad klubova navijača, omogućiti članovi klubova navijača kupnju ili dodjelu ulaznica za športsko natjecanje, organizirati za članove klubova navijača posjete športskim objektima i upoznavanje s natjecateljima i službenim osobama športskog kluba, pružati im pomoć prilikom putovanja u zemlji ili inozemstvu na športska natjecanja u kojima sudjeluje športski klub, koristi kao redare i članove klubova navijača.

Športski objekt - ZSNŠN

U članku 16.-23. ZSNŠN propisuju se uvjeti kojima športski objekt mora udovoljavati, tako športski objekt pored uvjeta propisanih posebnim propisima, mora imati dovoljan broj ulaza odnosno izlaza, mogućnost postavljanja odgovarajućih ograda ili drugih prepreka radi odvajanja pojedinih skupina gledatelja, uspostavljene sustave obavještanja, zaštitu od požara, prostor za pružanje hitne medicinske pomoći, dovoljan broj sanitarnih čvorova lociranih na pojedinim dijelovima športskog objekta, a športski objekti na kojima se održavaju športska natjecanja prema pravilima iz članka 6. stavka 4. i uvjetima iz članka 8. stavka 4. ovoga Zakona i uređaje za kontrolu i brojanje ulaznica te neprekidni videonadzor s mogućnošću ispisa i pohranjivanja snimljenog zapisa o ponašanju gledatelja na ulazima, izlazima i cijelom prostoru športskog objekta gdje se nalaze gledatelji i koji organizator športskog natjecanja, vlasnik ili korisnik športskog objekta mora dostaviti policiji na njezin zahtjev radi korištenja u prekršajnom ili kaznenom postupku, zatim ako športski objekt ima parkiralište, prostor za parkiranje autobusa mora biti odvojen od prostora za parkiranje osobnih automobila, a posebno mora biti osiguran odvojeni prostor za parkiranje autobusa i osobnih vozila navijača gostujućeg športskog kluba, a ukoliko športski objekt nema parkiralište ili je njegovo parkiralište nedovoljno za prihvat očekivanog broja autobusa i osobnih automobila, organizator športskog

natjecanja je dužan od nadležnog tijela Grada Zagreba, odnosno grada ili općine na čijem području se nalazi športski objekt, ishoditi odgovarajuće odobrenje da se određeni prostor koristi za parkiranje autobusa i osobnih automobila a ukoliko športski objekt nije opremljen prema naprijed navedenom ili ukoliko organizator ne ispuni naprijed navedene obveze, policija može zabraniti održavanje športskog natjecanja, nadalje propisuje se tko može rukovati ulaznim i izlaznim vratima športskog objekta (osposobljeno osoblje), postupanje u izvanrednim situacijama (mogućnost puštanja gledatelja na natjecateljski prostor), plan evakuacije športskog objekta, pregled odnosno pretragu športskog objekta odnosno ovog dijela na kome će se održati natjecanje i biti smješteni gledatelji i to prije ulaska gledateljstva a radi pronalaženja predmeta koji se ne smiju unijeti u sportski objekt, zatim propisane su obveze redara, medicinskog i protupožarnog osoblja da budu na svojim određenim mjestima prije ulaska gledatelja u športski objekt i sve do njihovog izlaska iz športskog objekta, zatim kakav mora biti sustav obavješćavanja gledatelja, nadalje regulirana je prodaja i distribucija bezalkoholnih pića a pod određenim uvjetima i alkoholnih pića (koncentracija alkohola do 6%), obvezu opremanja športskog objekta (zatvoreni ili otvoreni športski objekti ako se športsko natjecanje održava noću) samostalnim izvorom električne energije (u slučaju nestanka struje) dovoljnim da u slučaju nestanka struje iz javnog sustava osigura dovoljan stupanj rasvjete da se spriječi opasnost za gledatelje, te i obvezu da se športski objekt mora otvoriti prije početka športskog natjecanja dovoljno rano zavisno o vrsti i značaju športskog natjecanja te očekivanog broja gledatelja i očekivanog dolaska gledatelja, radi izbjegavanje gužve i nereda prilikom ulaska gledatelja u športski objekt.

Gledatelji – ZSNŠN

ZSNŠN u članku 24.-28. propisane su obveze u pogledu ponašanja gledatelja na športskim natjecanjima, pa tako gledatelji se za vrijeme dolaska na športsko natjecanje, tijekom športskog natjecanja i nakon odlaska sa športskog natjecanja ne smiju se protupravno ponašati a onima koji se protupravno ponašaju zabraniti će se i spriječiti dolazak na športsko natjecanje, udaljiti će se iz športskog objekta i iz okolice športskog objekta ili mjesta održavanja športskog natjecanja (takvim gledateljima mogu se izreći ZSNŠN i posebnim zakonima propisane prekršajne i kaznenopravne sankcije), zatim propisane su ovlasti policije u pogledu postupanja prema osobama koje idu na sportska natjecanja a koje svojim ponašanjem izazivaju osnovanu sumnju da su pod utjecajem alkohola ili droga ili se drugačije protupravno ponašaju, te će u tim slučajevima policija utvrditi identitet takvih osoba i pregledati da li nose alkoholna pića ili droge, pirotehnička sredstva, oružje i druga sredstva pogodna za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja, a isto tako da li se nose transparenti, zastave, simboli i sl. koji sadržavaju rasističke ili druge poruke koje mogu izazvati nesnošljivost, a policija će oduzeti takve stvari, podvrgnuti takve osobe utvrđivanju prisutnosti alkohola u organizmu, udaljiti takve osobe iz sredstva javnog prometa te zabraniti takvim osobama dolazak u mjesto športskog natjecanja ili ulazak u športski objekt te zadržati takve osobe do isteka vremena od dva sata nakon završetka sportskog natjecanja, zatim policija je ovlaštena u provođenju naprijed navedenog pregledati autobus, vlak ili osobni automobil koji prevozi vozače na športsko natjecanje i sa športskog natjecanja, a ako se radi o naprijed navedenim osobama koje su vozači ili suvozači u osobnom automobilu policija može isključiti iz prometa

osobni automobil do isteka vremena od dva sata nakon završetka sportskog natjecanja i prema takvim osoba poduzeti i druge naprijed navedene mjere.

Nadalje, policijski službenici pored ovlasti propisanih drugim propisima, imaju i ovlasti koje prema ovom Zakonu imaju i redari, pa tako policijski službenici mogu gledatelje koji se protupravno ponašaju zadržati u športskom objektu ili u okolici športskog objekta do dva sata nakon završetka športskog natjecanja i prema njima poduzeti i druge mjere propisane ovim Zakonom i posebnim zakonima (vodeći pritom računa da se prilikom poduzimanja tih mjera ne ugrozi sigurnost drugih gledatelja, natjecatelja te da se omogućući odvijanje športskog natjecanja), a osobe iz članka 25. stavka 1. i članka 26. stavka 2. ZSNŠN (osobe koje se izjasne ili je očigledno da idu na športsko natjecanje, a svojim ponašanjem izazivaju osnovanom sumnju da su pod utjecajem alkohola ili droga ili se drugačije protupravno ponašaju (nose alkoholna pića ili droge, pirotehnička sredstva, oružje i druga sredstva pogodna za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja ili nose transparente, zastave i slično koji sadržavaju rasističke ili druge poruke koje mogu izazvati nesnošljivost), policija će privesti i zadržati u prostorima policije ili drugim pogodnim prostorima.

Potrebno je posebno ukazati na članak 28. ZSNŠN u kojima su propisane ovlasti policije u pogledu zabrane održavanja određenog športskog natjecanja uslijed protupravnog ponašanja ili propusta organizatora športskog natjecanja da poduzme mjere iz članka 5. i članka 6. stavka 5. ZSNŠN.

Članak 28. ZSNŠN propisuje:

„(1) Ukoliko policija ocijeni da uslijed protupravnog ponašanja gledatelja u športskom objektu i/ili u njegovoj okolici prije početka športskog natjecanja prijeti opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja može zabraniti održavanje športskog natjecanja.

(2) Ukoliko policija ocijeni da uslijed protupravnog ponašanja gledatelja za vrijeme održavanja športskog natjecanja prijeti opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja zatražit će se od službenih osoba koje vode športsko natjecanje da privremeno ili trajno prekinu športsko natjecanje.

(3) Ukoliko policija ocijeni da organizator športskog natjecanja nije poduzeo mjere iz članka 5. i članka 6. stavka 5. ovoga Zakona, uslijed čega prijeti opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja, zabranit će održavanje športskog natjecanja.

(4) Kada je za vrijeme održavanja športskog natjecanja došlo do protupravnog ponašanja gledatelja u većem opsegu, a ne prijeti opasnost za sigurnost gledatelja i natjecatelja, policija će predložiti službenim osobama koje vode natjecanje da privremeno ili trajno prekinu športsko natjecanje..”

Sportaši i druge osobe koje sudjeluju u športskom natjecanju – ZSNŠN

U članku 29. ZSNŠN propisano je da su sportaši, treneri i članovi upravljačkih tijela športskih klubova prilikom svojih javnih nastupa dužni popularizirati športske ideje koje isključuju rasistički ili drugi nesnošljiv pristup sportašima i navijačima suparničkih sportskih klubova, a športski klubovi, športski savezi i druge športske udruge višeg ranga će svojim aktima utvrditi sankcije koje će se poduzimati prema sportašima, trenerima i članovima upravljačkih tijela športskih klubova ukoliko su njihovi javni nastupi ili ponašanje prije, za vrijeme ili nakon održavanja sportskog natjecanja mogli izazvati ili su izazvali protupravno ponašanje gledatelja, te će se radi

suzbijanja naprijed navedenog odrediti stegovne mjere za sportaše, trenere i članove upravljačkih tijela sportskih klubova koji su se za vrijeme športskog natjecanja protupravno ponašali.

Primjena naprijed navedenih stegovnih mjera ne isključuje mogućnost da se prema sportašima, trenerima i članovima upravljačkih tijela športskih klubova za naprijed navedena protupravna ponašanja, pokrene prekršajni ili kazneni postupak radi izricanja prekršajnih ili kaznenih sankcija.

Sredstva javnog priopćavanja – ZSNŠN

Što se tiče sredstava javnog priopćavanja, u članku 30. ZSNŠN je propisano da sredstva javnog priopćavanja ne smiju iznositi ili objavljivati stavove svojih uredništva ili svojih novinara a isto tako i drugih osoba, ukoliko se tim stavovima izražavaju rasistički ili drugi nesnošljivi pristupi prema nekom športskom klubu, njegovim sportašima i njegovim navijačima, osim ako istovremeno na nedvojben način osuđuju društvenu i zakonsku neprihvatljivost takvih stavova.

IV.1. SANKCIJE PROPISANE ZA DJELA PREKRŠAJA I KAZNENA DJELA IZ ZSNŠN

Za ZSNŠN je karakteristično da protupravna ponašanja i sankcije za ta ponašanja u većini slučajeva kvalificira kao prekršaje, dok su djela iz članka 31a (sudjelovanje u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe), 31b (organiziranje nasilja na sportskim terenima), 31c (uništavanje stvari ili imovine na sportskom natjecanju) i 31d (nepoštivanje zaštitnih mjera i zabrana) propisana kao kaznena djela (izmjenom i dopunom ZSNŠN iz 2011. godine).

Pravna osnova za propisivanje svih prekršajnopравnih sankcija za sve prekršaje pa tako i za sankcije propisane ZSNŠN, je članak 5. stavak 1. PZ, kojim je propisano da prekršajnopравne sankcije koje se mogu propisati zakonom kojim se propisuje prekršaj i koje se mogu izreći odnosno primijeniti prema počinitelju prekršaja, jesu:

1. kazne (novčane i zatvor)
2. zaštitne mjere, sukladno članku 50. stavku 2. PZ,

a stavkom 2. članka 5. PZ kao prekršajnopравne sankcije koje se propisuju PZ su:

1. mjere upozorenja (opomena i uvjetna osuda),
2. zaštitne mjere (članak 50. stavak 1. PZ),
3. odgojne mjere

Članak 6. PZ definira da je opća svrha propisivanja i izricanja ili primjene svih prekršajnopравnih sankcija da svi građani poštuju pravni sustav i da nitko ne počini prekršaj te da se počinitelji prekršaja ubuduće tako ponašaju.

Člankom 32. PZ propisana je svrha kažnjavanja, odnosno da se uvažavajući opću svrhu prekršajnopравnih sankcija, izrazi društveni prijekor zbog počinjenog prekršaja, utječe na počinitelja i sve ostale da ubuduće ne čine prekršaje, a primjenom propisanih kazni utječe na svijest građana o povredi javnog poretka, društvene discipline i drugih društvenih vrijednosti, te pravednosti kažnjavanja njihovih počinitelja.

Za prekršaje propisane ZSNŠN, počiniteljima tih prekršaja mogu se izreći kazne (novčane kazne ili kazne zatvora) a isto tako izreći odnosno primijeniti mjere

upozorenja (opomena, uvjetna osuda, posebne obveze uz uvjetnu osudu kao i opozivanje uvjetne osude).

Dakle, počiniteljima prekršaja općenito, pa tako i počiniteljima prekršaja propisanih ZSNŠN, osim kazni (novčane kazne ili kazne zatvora) mogu se primijeniti odnosno izreći i prekršajnopravne sankcije propisane člankom 5. stavkom 2. točkom 1. PZ tj. mjere upozorenja (opomena i uvjetna osuda), a iste se primjenjuju odnosno izriču sukladno članku 42. PZ, te članku 43. PZ (opomena) i članka 44., 45. i 45.a PZ (uvjetna osuda, posebne obveze uz uvjetnu osudu), a člankom 46. PZ reguliran je opoziv uvjetne osude.

Nadalje, počiniteljima prekršaja propisanim ZSNŠN uz kaznu ili mjeru upozorenja mogu se izreći i zaštite mjere propisane člankom 32. i 32.a ZSNŠN, te zaštitne mjere propisane člankom 50. stavkom 1. PZ.

Za kaznena djela propisana ZSNŠN počinitelju kaznenog djela mogu se izreći kazne (novčane kazne ili kazna zatvora) propisane za ta djela ZSNŠN i KZ, te sigurnosne mjere propisane KZ kao i sigurnosna mjera propisana člankom 34. ZSNŠN (zabrana prisustvovanja određenim športskim natjecanjima u trajanju ne kraćem od jedne godine niti duže od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke) a za tu sigurnosnu mjeru na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 32.a ZSNŠN.

IV.2. DJELA PREKRŠAJA I KAZNE PROPISANE ZSNŠN ZA TE PREKRŠAJE

Što se tiče kazni koje su propisane ZSNŠN za različite počinitelje prekršaja, samo novčane kazne propisane su za počinitelje prekršaja ukoliko se radi o prekršajima iz članka 37., 38. i 38.a, dok su za počinitelje prekršaja iz članka 39. i 39.a uz novčane kazne alternativno propisane i kazne zatvora.

Što se tiče propisivanja i izricanja novčanih kazni ili kazni zatvora za počinitelja prekršaja općenito, pa tako i za počinitelje prekršaja iz ZSNŠN, temelj su odredbe PZ i to članak 31.PZ (vrste kazni), članak 33. PZ (novčane kazne) i članak 34. PZ (kazne zatvora).

Također, treba naglasiti da se počinitelju prekršaja za prekršaje propisane ZSNŠN osim kazni (novčane kazne i kazna zatvora) propisanih člankom 31. ZSNŠN, mogu primijeniti odnosno izreći i prekršajnopravne sankcije propisane člankom 5. stavkom 2. točkom 1. PZ tj. mjere upozorenja i to: opomena sukladno članka 42. i članka 43. PZ, te uvjetna osuda te posebne obveze uz uvjetnu osudu sukladno članku 42., 44., 45. i 45a PZ, dok je člankom 46. PZ propisan način opoziva uvjetne osude.

Daje se pregled odredbi ZSNŠN kojima su propisana djela prekršaja i kazne za ta djela (članak 37.-39.a ZSNŠN):

Članak 37. ZSNŠN

„(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja organizira športsko natjecanje ako:

- 1. ne poduzme mjere radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju, odnosno odbije surađivati s nadležnim policijskim tijelom i postupati po nalogu policije glede otklanjanja uočenih nedostataka u postupku pripreme, organizacije i održavanja športskog natjecanja (članak 5.).,*

2. na športskom natjecanju nema redarsku službu ili nema dovoljan broj redara (članak 6.),
 3. omogućiti da poslove redara obavljaju osobe koje nemaju oznaku ili natpis koji označava da su pripadnici redarske službe (članak 9.),
 4. kao redara zapošljava ili koristi osobu koja nije osposobljena za poslove redara (članak 11.),
 5. zapis video nadzora športskog objekta ne dostavi na zahtjev policije (članak 16. stavak 1.),
 6. ne osigura odgovarajući prostor za parkiranje autobusa i osobnih automobila (članak 16. stavak 3.),
 7. ulaznim i izlaznim vratima športskog objekta ne rukuje osposobljeno osoblje (članak 17. stavak 1.),
 8. se ulazna i izlazna vrata športskog objekta, prostor za prodaju ulaznica, rampe za usmjeravanje gledatelja, prolazi (tuneli) i stepenice ne nalaze pod stalnim nadzorom redara (članak 17. stavak 3.),
 9. ako nije prije održavanja športskog natjecanja provedeno pretraživanje športskog objekta ili dijela športskog objekta u kojem se organizira športsko natjecanje i na kojem se smještaju gledatelji (članak 19.),
 10. sustav obavještanja gledatelja koristi za namjene koje nisu dopuštene (članak 20. stavak 2.),
 11. na prostoru športskog objekta dopusti prodaju i distribuciju alkoholnih pića (članak 21. stavak 1.),
 12. športsko natjecanje održava noću, a športski objekt nije opremljen samostalnim izvorom električne energije (članak 22.),
 13. športski objekt ne otvori dovoljno rano da bi se izbjegle gužve i neredi prilikom ulaska gledatelja u športski objekt (članak 23.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 80.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost organizator športskog natjecanja.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 250.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba organizator športskog natjecanja.
- (4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba pravne osobe organizatora športskog natjecanja.“

Članak 38. ZSNŠN

- „(1) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 50.000,00 kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja je vlasnik ili korisnik športskog objekta ako:
1. na športskom objektu nema neprekidni videonadzor s mogućnošću ispisa i pohranjivanja snimljenog zapisa, uređaj za brojanje i kontrolu ulaznica te sustav za obavještanje gledatelja (članak 16. stavak 1.),
 2. ulazna i izlazna vrata športskog objekta, prostor za prodaju ulaznica, rampe za usmjeravanje gledatelja, prolazi (tuneli) i stepenice nisu odgovarajuće i vidljivo označeni (članak 17. stavak 3.).
- (1) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba obrtnik ili osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost koja je vlasnik ili korisnik športskog objekta.

- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba koja je vlasnik ili korisnik športskog objekta.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba pravne osobe vlasnika športskog objekta.“

Članak 38.a ZSNŠN

„Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj redar koji ne obavi dužnosti iz članka 10. stavka 1. ovog Zakona te koji ne postupa po zapovijedi policije. „

Članak 39. ZSNŠN

- „ (1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 30 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:
1. posjeduje ili konzumira alkoholna pića i druga pića koja sadrže više od 6% alkohola, droge ili posjeduje pirotehnička sredstva, oružje i druga sredstva pogodna za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja (članak 4. stavak 1. podstavak 1.),
 2. pokuša unijeti ili unese u športski objekt alkoholna pića, drogu, pirotehničko sredstvo, oružje ili drugo sredstvo pogodno za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja (članak 4. stavak 1. podstavak 2.),
 3. pokuša ući, dođe ili boravi na prostoru športskog objekta u alkoholiziranom stanju iznad 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka (članak 4. stavak 1. podstavak 3.),
 4. maskira lice radi prikrivanja identiteta (članak 4. stavak 1. podstavak 4.),
 5. pokuša unijeti ili unese i ističe u športskom objektu transparent, zastavu ili drugu stvar s obilježjem kojim se iskazuje ili potiče mržnja ili nasilje na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti (članak 4. stavak 1. podstavak 5.),
 6. boravi i zadržava se na mjestu u gledateljskom prostoru za koje ne posjeduje ulaznicu ili odgovarajuću ispravu izdanu od strane organizatora (članak 4. stavak 1. podstavak 11.).
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje tri dana od najdulje 30 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba, odnosno novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna pravna osoba koja kupi ili na drugi način pribavi ili omogući kupnju ili pribavljanje ulaznica osobi kojoj je izrečena zaštitna mjera (članak 32. stavak 1.), zabrana prisustvovanja športskom natjecanju (članak 34.a stavak 1.) i mjera opreza te organizator športskog natjecanja koji ne postupi sukladno odredbi članka 32. stavka 5., 6. i 7. ovog Zakona.“

Članak 39.a ZSNŠN

„(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 25.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana do najdulje 60 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:

1. baca predmete u natjecateljski prostor ili gledateljski prostor športskog objekta (članak 4. stavak 1. podstavak 6.),
 2. pjeva pjesme ili dobacuje natjecateljima ili drugim gledateljima poruke čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti (članak 4. stavak 1. podstavak 7.),
 3. pali ili baca pirotehnička sredstva (članak 4. stavak 1. podstavak 8.),
 4. pali ili na drugi način uništava navijačke rekvizite ili druge predmetne (članak 4. stavak 1. podstavak 9.),
 5. pokuša nedopušteno ući ili nedopušteno uđe u natjecateljski prostor ili gledateljski prostor ili prostor koji je namijenjen sucima ili drugim osobama koje sudjeluju u športskom natjecanju (članak 4. stavak 1. podstavak 10.).
- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 25.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 do najdulje 60 dana kaznit će se osoba kojoj je izrečena zaštitna mjera iz članka 32. ovoga Zakona, a koja nije postupila sukladno odredbama članka 32.a ovoga Zakona, te kojoj je izrečena zabrana iz članka 34.a stavka 1. ovoga Zakona, a koja nije postupila sukladno odredbi članka 34.a stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna ili kaznom zatvora od najmanje 30 do najdulje 60 dana kaznit će se fizička osoba koja je dva ili više puta od dana počinjenja prekršaja u razdoblju od dvije godine unatrag pravomoćno proglašena krivom za prekršaje iz ovoga članka.“

Kako je već naprijed navedeno temelj za propisivanje i izricanje novčanih kazni za prekršaje općenito pa tako i za prekršaje propisane ZSNŠN, je članak 33. stavak 1. – 3. PZ kojim je propisano:

- za prekršaj propisan zakonom, za počinitelja prekršaja pravnu osobu, ne može biti propisana ni izrečena novčana kazna u iznosu manjem od 2.000,00 ni većem od 1.000.000,00 kuna (stavak 1. članka 33. PZ)
- za prekršaj propisan zakonom, za počinitelja prekršaja fizičku osobu obrtnika i osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost za prekršaj koji je počinila u vezi s obavljanjem obrta ili samostalne djelatnosti, ne može biti propisana ni izrečena novčana kazna u iznosu manjem od 1.000,00 ni većem od 500.000,00 kuna (stavak 2. članka 33. PZ)
- za prekršaj propisan zakonom, za počinitelja prekršaja fizičku osobu, ne može biti propisana ni izrečena novčana kazna u iznosu manjem od 100,00 ni većem od 50.000,00 kuna (stavak 3. članka 33. PZ).

Nadalje, temelj za propisivanje i izricanje kazne zatvora za prekršaje općenito pa tako i za prekršaje propisane ZSNŠN, je članak 35. PZ kojim je propisano:

- kazna zatvora može se propisati i izreći u trajanju od najmanje tri dana do najdulje trideset dana a za najteže oblike prekršaja i do šezdeset dana (stavak 1. članka 35. PZ)
- za prekršaje nasilja u obitelji, druge prekršaje povezane s nasiljem, teške prekršaje protiv okoliša i teške prekršaje vezane za zlouporabu droga, zakonom se može propisati kazna zatvora do devedeset dana (stavak 2. članka 35. PZ)
- kazna zatvora počinitelju prekršaja može izreći samo sud, a kazna zatvora se izriče na pune dane (stavak 3.-4. članka 35. PZ).

Također, treba naglasiti da je člankom 31. PZ propisano da se za prekršaj, kazna zatvora, zakonom može propisati samo kao stroža kazna uz propisanu novčanu kaznu.

IV.3. KAZNENA DJELA I KAZNE PROPISANE ZSNŠN ZA TA KAZNENA DJELA

ZSNŠN protupravna ponašanja iz članka 31.a, 31.b, 31.c i 31.d kvalificirana su kao kaznena djela, te je za kazneno djelo iz članka 31.3 i 31.b propisana kao kazna samo kazna zatvora, dok su za djela iz članka 31.c i 31.d propisane novčane kazne te alternativno kazne zatvora.

Za kaznena djela koja su propisana ZSNŠN, kazne zatvora propisane su u određenim rasponima zavisno o tome o kojem se kaznenom djelu radi, a što se tiče novčanih kazni za kaznena djela propisana ZSNŠN, nisu propisani iznosi novčanih kazni, nego su način i uvjeti izricanja novčanih kazni u tim slučajevima propisani člankom 42. u svezi članka 47. KZ (novčane kazne izriču se u dnevnim iznosima).

Daje se pregled odredbi ZSNŠN kojima su propisana kaznena djela i kazne za ta djela (članak 31.a-31.d):

Sudjelovanje u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe

Članak 31.a ZSNŠN

„(1) Tko za vrijeme odlaska na sportsko natjecanje, trajanja sportskog natjecanja ili povratka sa sportskog natjecanja sudjeluje u tučnjavi ili napadu na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, sportaše ili druge osobe, uslijed čega je neka osoba teško tjelesno ozlijeđena, kaznit će se za samo sudjelovanje kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

- (1) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovog članka prouzročena smrt neke osobe, počinitelj će se kazniti za samo sudjelovanje kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.*
- (2) Organizator ili vođa grupe koja počini kazneno djelo iz stavka 1. ovog članka kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.*
- (3) Organizator ili vođa grupe koja počini kazneno djelo iz stavka 2. ovog članka kaznit će se kaznom zatvora od tri do deset godina.*
- (4) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka ako je osoba koja se sudjelovala u tučnjavi uvučena u nju bez svoje krivnje ili samo radi toga jer se branila ili razdvajala druge sudionike u tučnjavi. „*

Organiziranje nasilja na sportskim natjecanjima

Članak 31.b ZSNŠN

„Tko organizira ili vodi grupu ljudi koja zajednički za vrijeme odlaska na sportsko natjecanje, trajanja sportskog natjecanja ili povratka sa sportskog natjecanja sudjeluje u tučnjavi ili napadu na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, sportaše ili druge osobe, uslijed čega je neka osoba tjelesno ozlijeđena ili je došlo do oštećenja ili uništenja tuđe stvari ili imovine veće vrijednosti, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.“

Uništavanje stvari ili imovine na sportskim natjecanjima

Članak 31.c

„Tko za vrijeme odlaska na sportsko natjecanje, trajanja sportskog natjecanja ili povratka sa sportskog natjecanja oštetiti, izobličiti, uništiti ili učini neuporabljivom tuđu stvar ili imovinu veće vrijednosti, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.“

Nepoštivanje mjera i zabrana

Članak 31.d

„Tko za vrijeme trajanja zaštitne mjere iz članka 32. sigurnosne mjere iz članka 34. ili zabrane prisustvovanja športskom natjecanju iz članka 34.a ovog Zakona zatekne na prostoru športskog objekta ili se njegova prisutnost utvrdi na drugi način, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.“

Što se tiče evidentiranja i procesuiranja kaznenih djela počinjenih na športskim natjecanjima ili u svezi s športskim nasiljima, po svojoj strukturi prema dostupnim podacima (koji su varijabilni) samo u četiri slučaja radilo se o kaznenim djelima propisanim ZSNŠN, dok se u ostalim slučajevima radilo o kaznenim djelima propisanim KZ (npr. tjelesne ozljede, teške tjelesne ozljede, zlouporaba opojnih droga, napadi na službene osobe, prijetnje, dovođenje u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom, oštećenje tuđe stvari, izazivanje nereda, javno poticanje na mržnju, rasne i druge diskriminacije i dr.), a isto tako treba naglasiti da su među navijačkom populacijom česti i imovinski delikti kao i najteža kaznena djela (npr. kazneno djelo iz članka 111. u svezi članka 34. KZ - teško ubojstvo u pokušaju, kazneno djelo iz članka 215. stavka 1. KZ - dovođenje u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom i kazneno djelo iz članka 111. u svezi članka 34. KZ – ubojstvo u pokušaju).

Imajući u vidu naprijed navedeno, uvođenje određenih kaznenih djela u ZSNŠN (izmjenama i dopunama ZSNŠN 2011. godine) nije rezultiralo procesuiranjem većeg broja počinitelja tih kaznenih djela i to iz različitih razloga. Za počinjenje kaznenog djela iz članka 31.a ZSNŠN (sudjelovanje u tučnjavi ili napadu na druge gledatelje), uvjet je da je neka osoba teško ozlijeđena, a tučnjava sama po sebi ili s posljedicom lakše tjelesne ozljede ne predstavlja kazneno djelo već bi se radilo o prekršaju. Kazneno djelo iz članka 31.b ZSNŠN (organiziranje nasilja na športskim natjecanjima) ne procesuiralo se kao to kazneno djelo propisano ZSNŠN, usprkos toga što je realna pretpostavka da je većina tjelesnih sukoba između većeg broja pripadnika različitih navijačkih skupina posljedica organiziranih i unaprijed planiranih sukoba. Nadalje, što se tiče kaznenog djela iz članka 31.e ZSNŠN (uništavanje stvari ili imovine na športskim natjecanjima) poteškoće prilikom kaznenog progona za ovo kazneno djelo je da se mora raditi o stvarima ili imovini veće vrijednosti. Konačno, što se tiče kaznenog djela iz članka 31.d ZSNŠN (nepoštivanje mjera i zabrana) zanemariv je broj slučajeva u kojima je to kazneno djelo procesuirano u kaznenom postupku, vjerojatno zbog nemogućnosti dosljednije kontrole poštivanja izrečenih mjera i zabrana.

Imajući u vidu broj evidentiranih i procesuiranih kaznenih djela koja su propisana ZSNŠN, nisu se ispunila očekivanja da će propisivanje određenih kaznenih djela u ZSNŠN, o zahvatiti i sankcionirati pripadnike navijačkih skupina koji ostvaruju većinu protupravnih ponašanja na športskim natjecanjima (prvenstveno na nogometnim utakmicama gdje su pripadnici navijačkih skupina najekstremniji u svojem ponašanju), te ostvariti svrhu generalne prevencije tj. odvraćanje navijača od protupravnog ponašanja na športskim natjecanjima.

IV.4. ZAŠTITNE I SIGURNOSNE MJERE

ZSNŠN je propisano da se počiniteljima protupravnih ponašanja na športskim natjecanjima, kada se radi o prekršajima uz kaznu (novčana kazna ili kazna zatvora) te mjere upozorenja (opomena i uvjetna osuda) mogu izreći i zaštitne mjere propisane PZ te zaštitne mjere propisane člankom 32. ZSNŠN.

Počiniteljima prekršaja općenito, pa tako i počiniteljima prekršaja iz ZSNŠN, uz kazne i mjere upozorenja (opomena i uvjetna osuda) mogu se izreći i zaštitne

mjere propisane PZ (članak 50. stavak 1.) i zaštitne mjere propisane ZSNŠN (članak 32.).

Članak 50. stavak 1. PZ propisuje vrste zaštitnih mjera i to:

1. obvezno liječenje od ovisnosti,
2. zabrana obavljanja određenih dužnosti ili djelatnosti,
3. zabrana obavljanja određenih djelatnosti ili poslova pravnoj osobi,
4. zabrana stjecanja dozvola, ovlasti, koncesija ili subvencija,
5. zabrana poslovanja s korisnicima državnog i lokalnih proračuna,
6. zabrana upravljanja motornim vozilom,
7. zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja.

Stavkom 2. članka 50. PZ propisano je da osim naprijed navedenih zaštitnih mjera (stavak 1. članka 50.) zakonom kojim se propisuje prekršaj mogu propisati i druge vrste zaštitnih mjera.

Nadalje, člankom 50. stavkom 3. PZ propisano je da se zaštitne mjere iz stavka 1. i 2. članka 50. PZ, mogu propisati u trajanju od jednog mjeseca do dvije godine, ako PZ nije propisano drugačije.

Konačno, stavkom 4. članka 50. PZ propisano je da zaštitne mjere za okrivljenika fizičku osobu primjenjive su i na odgovornu osobu u pravnoj osobi, obrtnika ili osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

Svrha izricanja zaštitnih mjera kako je to propisano člankom 51. PZ, je da se njihovom primjenom otklanjaju uvjeti koji omogućuju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja.

Prilikom izricanja zaštitnih mjera mora se rukovoditi načelom razmjernosti propisanog člankom 51.a PZ (načelo razmjernosti proizlazi iz članka 16. stavka 2. Ustava RH, prema kojem svako ograničenje slobode ili prava osobe mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju) tj. zaštitna mjera ne smije se izreći ako nije u razmjeru s težinom počinjenog prekršaja i prekršaja koji se mogu očekivati, kao i sa stupnjem počiniteljeve opasnosti, odnosno zaštitne mjere kako to propisuje PZ, sljedeći KZ/11 a polazeći od tzv. sustava dvostrukog kolosijeka, izriču se neovisno od kazne (mjera kazne sukladno članku 36. stavku 1. PZ slijedi stupanj krivnje) ali ovisno od težine počinjenog prekršaja i opasnosti osobe počinitelja prekršaja.

Zaštitne mjere propisane člankom 50. stavkom 1. točka 1.-7. PZ, izriču se na temelju, pod uvjetima i na način propisanih člankom 53.-58.a PZ, za svaku od tih mjera.

Od naprijed navedenih zaštitnih mjera propisanih člankom 50. stavkom 1. točkom 1.-7. PZ, posebno treba istaknuti a imajući u vidu sprječavanje nasilja i nereda na športskim natjecanjima, zaštitnu mjeru posjećivanja određenog mjesta ili područja (članak 50. stavak 1. točka 7. i članak 58.a PZ), s tim da je izricanje ove zaštitne mjere neovisno o kojem području protupravnog postupanja je riječ, a izriče se kada postoji opasnost da će u određenom razdoblju posjećivanjem tog mjesta ili područja počinitelj ponovno počiniti isti prekršaj a izriče se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od dvije godine, s tim da se može izreći uz svaku prekršajnopravnu sankciju a jedino ograničenje kod izricanja ove zaštitne mjere kao i svih drugih zaštitnih mjera je načelo razmjernosti (članak 51.a PZ).

Sukladno članku 50. stavku 2. PZ kojim je propisano da se osim zaštitnih mjera iz stavka 1. članka 50. PZ, posebnim zakonom kojim se propisuje prekršaj mogu se propisati i druge vrste zaštitnih mjera, ZSNŠN kao posebnim zakonom člankom 32. stavkom 1. propisane su sljedeće zaštitne mjere:

- zaštitna mjera zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području RH s obvezom javljanja u policijsku postaju,
- zaštitna mjera zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području RH s obvezom boravka u policijskoj postaji,
- zaštitna mjera zabrane odlaska na određena športska natjecanja u inozemstvu na kojima sudjeluju hrvatske reprezentacije ili športski klubovi s obvezom javljanja u policijsku postaju i obvezom predavanja putne isprave.

Navedene zaštitne mjere mogu se izreći u trajanju koje ne može biti kraće od jedne godine niti duže od dvije godine (stavak 2. članka 32. ZSNŠN),.

Potrebno je istaknuti da je stavkom 3. članka 32. ZSNŠN propisano da se za prekršaje propisane ZSNŠN obavezno izriče (zaštitna) mjera oduzimanja predmeta, međutim prema PZ oduzimanje predmeta izgubilo je karakter zaštitne mjere (izmjene i dopune PZ iz 2013. godine), i postalo je mjera oduzimanja predmeta sui generis (članak 76.a PZ), pa će se predmeti i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali njegovim počinjenjem oduzeti pod uvjetima i na način propisan člankom 76.a PZ.

Nadalje, u stavku 4.-7. članka 32. ZSNŠN propisana je obveza suda da se pravomoćna odluka o prekršaju u kojoj je izrečena zaštitna mjera iz stavka 1. članka 32. ZSNŠN, osim podnositelju optužnog prijedloga dostavlja i nacionalnom športskom savezu koji je dužan o tome obavijestiti organizatora športskog natjecanja odnosno ugovornog distributera ovlaštenog za prodaju ulaznica kao i klub odnosno udругu navijača, a organizator športskog natjecanja ili ugovorni distributer odbiti će prodati ili dodijeliti ulaznicu za određeno natjecanje osobi kojoj je izrečena zaštitna mjera iz stavka 1. članka 32. ZSNŠN (ista situacija ako je primijenjena mjera opreza – članak 130. - 131. PZ), dok traje ta zaštitna mjera (odnosno mjera opreza), a isto tako organizator športskog natjecanja dužan je poduzeti mjere za onemogućavanje pristupa na prostor športskog objekta osobi za koju zna ili je dužan znati da joj je izrečena zaštitna mjera (ili primijenjena mjera opreza) odnosno sigurnosna mjera (za kazneno djelo) zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima), a isto tako organizator športskog natjecanja ili ugovorni distributer odbiti će prodati ili dodijeliti ulaznicu za određeno sportsko natjecanje osobi za koju raspolaže saznanjima da se ranije protupravno ponašala te će poduzeti mjere kojima se onemogućava pristup na prostor športskog objekta takvoj osobi.

Dakle, prekršajni sud može pored zaštitnih mjera (i mjera opreza) propisanih PZ, počinitelju prekršaja iz ZSNŠN izreći i zaštitne mjere propisane člankom 32. stavkom 1. podstavkom 1.-3. ZSNŠN, a isto tako obavezno se prema počiniteljima prekršaja iz ZSNŠN primjenjuje mjera oduzimanja predmeta sukladno članku 76a PZ (ne zaštitna mjera kako je to propisano u članku 32. stavku 3. ZSNŠN).

Što se tiče izvršenja zaštitnih mjera iz članka 32. stavka 1. podstavka 1.-3. ZSNŠN izrečenih počiniteljima prekršaja, mjerodavan je članak 32.a ZSNŠN, pa tako:

- počinitelj prekršaja kojem je izrečena zaštitna zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području RH s obvezom javljanja u policijsku postaju (članak 32. stavak 1. podstavka 1. ZSNŠN), dužan je najkasnije dva sata prije početka određenog športskog natjecanja pristupiti u nadležnu policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutan iz mjesta prebivališta i nalazi se u RH, pristupiti u najbližu policijsku postaju i javiti se dežurnom policijskom službeniku te ga izvijestiti o adresi na kojoj će se nalaziti u vrijeme trajanja određenog športskog natjecanja, kao i u vrijeme do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja, s tim da ta adrese ne može biti unutar područja od dva kilometra od športskog objekta na

kojem se održava športsko natjecanje, osim u slučaju kada ta osoba unutar navedenog područja ima prebivalište ili boravište, odnosno mjesto rada ili u drugim opravdanim slučajevima.

- počinitelj prekršaja kojem je izrečena zaštitna mjera zabrane prisustvovanja određenim sportskim natjecanjima na području RH s obvezom boravka u policijskoj postaji (članak 32. stavak 1. podstavak 2. ZSNŠN), dužan je najkasnije dva sata prije početka određenog športskog natjecanja pristupiti u nadležnu policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta i nalazi se u Republici Hrvatskoj u najbližu policijsku postaju, te je dužna boraviti u službenim prostorijama policije ili drugim pogodnim prostorijama do isteka dva sata nakon završetka športskog natjecanja.

- počinitelj prekršaja kojem je izrečena zaštitna mjera zabrane odlaska na određena športska natjecanja u inozemstvu na kojem sudjeluju hrvatske reprezentacije ili sportski klubovi s obvezom javljanja u policijsku postaju i obvezom predavanja putne isprave (članak 32. stavak 1. podstavak 3. ZSNŠN), dužan je najkasnije pola sata prije početka određenog športskog natjecanja pristupiti u policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta i nalazi se u RH u najbližu policijsku postaju i javiti se dežurnom policijskom službeniku te ga izvijestiti o adresi na kojoj će se nalaziti za vrijeme trajanja određenog športskog natjecanja kao i za vrijeme do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja te je dužna sedam dana prije održavanja športskog natjecanja predati putnu ispravu u policijskoj postaji prema mjestu prebivališta.

Stavkom 5.-8. članka 32.a ZSNŠN propisano je da ako osoba iz stavka 1., 3. i 4. članka 32.a ZSNŠN iz opravdanih razloga, radi zdravstvenog stanja ili profesionalnih obveza koje ne trpe odgodu, u nemogućnosti je postupiti sukladno odredbama stavka 1., 3. i 4. članka 32.a ZSNŠN, dužna je javiti se telefonom u policijsku postaju prema mjestu prebivališta i izvijestiti o adresi na kojoj se nalazi, a policija je ovlaštena provjeriti nalazi li se osoba iz stavka 1. i 4. članka 32.a ZSNŠN na danoj adresi, a isto tako policija može za osobom iz stavka 1., 3. i 4. članka 32.a ZSNŠN koja nije pristupila u nadležnu ili najbližu policijsku postaju i javila se dežurnom policijskom službeniku ili za koju se provjerom utvrdilo da se ne nalazi na danoj adresi, raspisati potragu radi dovođenja prekršajnog suda, a isto tako policija će prekršajnom sudu dovesti osobu iz stavka 1., 3. i 4. članka 32.a ZSNŠN, ako je zatečena u prostoru športskog objekta ili je njezina prisutnost utvrđena pregledom zapisa videonadzora športskog objekta ili zapisa videonadzora koji je obavila policija.

Za kaznena djela propisana ZSNŠN počinitelju takvog kaznenog djela uz kaznu propisanu ZSNŠN i KZ, mogu se izreći i sigurnosne mjere propisane KZ, a isto tako počinitelju kaznenog djela počinjenog za vrijeme održavanja športskog natjecanja može se pored naprijed navedenih kazni i sigurnosnih mjera izreći i sigurnosna mjera zabrane prisustvovanja određenim sportskim natjecanjima u trajanju koje ne može biti kraće od jedne godine niti dulje od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke, s tim da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere a na tu sigurnosnu mjeru na odgovarajući način se primjenjuje odredba članka 32 a ZSNŠN (članak 34. stavak 1. i 2. ZSNŠN).

Važno je istaknuti da se nepoštivanjem zaštitnih mjera iz članka 32., sigurnosne mjere iz članka 34. ili zabrane prisustvovanja sportskim natjecanjima iz članka 34.a ZSNŠN, čini kazneno djelo propisano člankom 31.d ZSNŠN, ako se za vrijeme trajanja naprijed navedenih zaštitnih mjera osoba kojoj je izrečena koja od tih

mjera zatekne na prostoru športskog objekta ili se njegova prisutnost utvrdi na drugi način, kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

IV.5. PREVENTIVNE MJERE KOJIMA SE PREVENIRA POČINJENJE NOVIH PREKRŠAJA TE SMANJUJU PROTUPRAVNA PONAŠANJA I NASILJE NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA

Člankom 34.a ZSNŠN je propisano:

„(1) Osobi za koju postoje saznanja da se već ranije protupravno ponašala za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog športskog natjecanja prekršajni sud na prijedlog policijske uprave nadležne za mjesto održavanja športskog natjecanja ili policijske uprave nadležne za područje na kome se nalazi prebivalište takve osobe može izreći zabranu prisustvovanja određenom športskom natjecanju ili zabranu prisustvovanja športskim natjecanjima za vrijeme koje ne može biti kraće od šest mjeseci niti duže od godinu dana.

(2) Osoba kojoj je izrečena zabrana iz stavka 1. ovoga članka dužna je najkasnije dva sata prije početka određenog športskog natjecanja pristupiti u nadležnu policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta i nalazi se u Republici Hrvatskoj u najbližu policijsku postaju i javiti se dežurnom policijskom službeniku te ga izvijestiti o adresi na kojoj će se nalaziti za vrijeme trajanja određenog športskog natjecanja, kao i za vrijeme do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja.

(3) Adresa iz stavka 2. ovoga članka ne može biti unutar područja od dva kilometra od športskog objekta na kojem se održava športsko natjecanje za koje je osobi izrečena zabrana iz stavka 1. ovoga članka, osim u slučaju kada ta osoba unutar navedenog područja ima prebivalište ili boravište, odnosno mjesto rada ili u drugim opravdanim slučajevima.“

Primjena zabrane prisustvovanja određenom športskom natjecanju ili zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima kao preventivnih mjera, izazivala su ranije a i sada određene dvojbe, poteškoće i kontroverze, kako u pogledu ustavnosti odnosno zakonitosti takvih zabrana s obzirom da se iste primjenjuju od strane suda samo na temelju prijedloga policijske uprave (nadležne za mjesto održavanja športskog natjecanja ili nadležne za područje na kojem se nalazi prebivalište osobe na koju se zabrana odnosi) a prijedlog se temelji na saznanju policije o ranijem protupravnom ponašanju određene osobe, tako i u pogledu primjene tih zabrana od strane sudova kao mjera koje nisu sankcije propisane prekršajnim odnosno kaznenim zakonodavstvom, nego se radi o posebnim mjerama – mjerama prevencije.

Zabrana prisustvovanja određenom športskom natjecanju ili zabrana prisustvovanja športskim natjecanjima ne može biti kraća od šest mjeseci ni dulja od godinu dana, a mjere prevencije propisane su člankom 34.a ZSNŠN, koji je po svom sadržaju (članak 34.a ZSNŠN dodan je izmjenama i dopunama ZSNŠN 2011. godine) istovjetan ranijem članku 35. ZSNŠN (brisan izmjenama i dopunama ZSNŠN 2009. godine).

Kako je već naprijed navedeno u svezi pitanja vezana za ustavnost odnosno zakonitost ovih preventivnih mjera propisanih sadašnjim člankom 34a odnosno ranijim (brisanim) člankom 35. ZSNŠN, 2006 godine podneseno je ustavna tužba Ustavnom sudu RH protiv rješenja VPS RH broj: JŽ-4763/05 od 22. veljače 2006. godine, jer je podnositelj ustavne tužbe smatrao da su mu navedenim rješenjem povrijeđena ustavna prava zajamčena člankom 22. Ustava RH (koji glasi: „Čovjekova je sloboda i osobnost nepovrediva. Nitko ne smije oduzeti ili ograničiti slobodu, osim

kada je to određeno zakonom, o čemu odlučuje sud“), člankom 28. Ustava RH (koji glasi: „Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom presudom ne utvrdi krivnja“) i člankom 14. stavkom 2. Ustava RH (koji glasi: „Svi su pred zakonom jednaki“).

Prema mišljenju podnositelja ustavne tužbe nije bilo zakonskog uporišta za donošenje rješenja kojim mu je na temelju (tada važećeg) članka 35. ZSNŠN bila primijenjena zaštitna mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima..... (prvostupanjsko rješenje od 11. studenoga 2005. godine, broj:I-9-2308/05 potvrđeno rješenjem VPS RH od 22. veljače 2006. godine, broj: JŽ-4763/2005, s tim da je rješenjem VPS RH po službenoj dužnosti preinačeno prvostupanjsko rješenje na način da je prema podnositelju ustavne tužbe (tada žalitelju) primijenjena na temelju članka 35. ZSNŠN „zabrana prisustvovanja športskim natjecanjima – svim utakmicama HNK Hajduk iz Splita bez obzira na mjesto odigravanja“), jer da se prvostupanjsko rješenje i rješenje VPS RH kojim mu je bila primijenjena (zaštita) mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima, temelji samo na saznanju policije (nadležne policijske uprave), a da u postupku nije dokazano da je počinio prekršaj i da to otvara mogućnost da se samo na temelju policijskih prijava bilo kojem građaninu mogu reducirati njegova ljudska prava i temeljne slobode propisane Ustavom RH.

Ustavni sud RH je 26. studenoga 2008. godine, donio odluku broj:U-III-1574/2006 („Narodne novine“ broj:151/08) kojom se ustavna tužba odbija, između ostaloga s obrazloženjem da je u konkretnom slučaju podnositelju izrečena mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima, kao preventivna mjera, te imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja da ustavna odredba iz članka 28. Ustava RH nije mjerodavna u konkretnom slučaju, da podnositelju nije povrijeđeno ni ustavno pravo iz članka 22. stavak 1. Ustava RH, a što se tiče članka 14. stavak 2. Ustava RH, smatra se da se pravna stajališta navedena u osporenim rješenjima zasnivaju na ustavnopravno prihvatljivom tumačenju i primjeni mjerodavnog materijalnog prava te da ta stajališta nedvojbeno nisu posljedica proizvoljnog tumačenja i samovoljne primjene mjerodavnog materijalnog prava od strane sudova koji su donijeli osporena rješenja.

Usprkos naprijed navedene odluke Ustavnog suda RH u pogledu važećeg članka 34.a ZSNŠN (dodan izmjenom i dopunom ZSNŠN 2011. godine) a koji je po svom sadržaju istovjetan (ranijem) članku 35. ZSNŠN (brisan izmjenama i dopunama ZSNŠN 2009. godine) ponovno su se postavila pitanja povrede ustavnih prava iz članka 22., 28. i 14. stavka 2. Ustava RH, a isto tako i pitanja da li su članak 34.a i članak 39.b (ovlast Ministarstva unutarnjih poslova da ustrojava i vodi Zbirku podataka o osobama i događajima vezanim uz športska natjecanja) u suglasnosti s pretpostavkama jasnoće, odredivosti i predvidljivosti zakonske odredbe i koja je pravna narav mjere propisane člankom 34.a ZSNŠN, slijedom čega je Ustavnom sudu Rh podnesen prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom RH članka 34.a i 39.b ZSNŠN.

Rješenjem Ustavnog suda RH broj U-I-2186/2008, od 29. svibnja 2012. (Narodne novine br. 68/12, nije prihvaćen prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom RH članka 34.a i 39.b ZSNŠN.

U navedenoj odluci Ustavni sud RH je utvrdio da su članak 34.a i 39.b ZSNŠN u suglasnosti s mjerodavnim odredbama Ustava RH, a da članak 34.a ZSNŠN ispunjava pretpostavke odredivosti zakonskih odredaba jer je iz sadržaja tog članka razvidno na koga se odnosi (subjekt kojem se može izreći zabrana), da je u tumačenju i primjeni članka 34.a ZSNŠN njegovo značenje potrebnog sagledati u cjelini, a ne izolirano, i da je legitimni cilj osporenog članka prevenirati, procesuirati i otkloniti neprihvatljivo ponašanje osobe za koju postoji saznanje da se ranije protupravno ponašala u vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog športskog natjecanja, te da je ta mjera prevencije razmjerna legitimnom cilju koji se njome želi postići, a to je da pravo drugih osoba da mirno, neometano i sigurno prisustvuju športskim natjecanjima prevladava nad pojedinačnim interesom.

Prema tome, u svakom slučaju policijska uprava nadležna za mjesto održavanja športskog natjecanja ili za područne na kojem se nalazi prebivalište osobe za koju ima saznanja da se već ranije protupravno ponašala, ima ovlast da prekršajnom sudu u odnosu na tu osobu predloži izricanje zabrane prisustvovanja određenom športskom natjecanju ili zabranu prisustvovanja športskim natjecanjima za vrijeme koje ne može biti kraće od šest mjeseci ni duže od godine dana, a prekršajni sud potom ocjenjuje jesu li ili nisu ispunjene pretpostavke za izricanje tih preventivnih mjera. ZSNŠN jasno govori da se radi o saznanjima o ranijem protupravnom ponašanju određene osobe vezano uz športska natjecanja pri čemu je bitno da su ta saznanja prikupljena za zakonit način, dakle kada je očito da se određena osoba učestalo protupravno ponaša na športskim natjecanjima ili vezano uz njih, policijska će uprava zatražiti od nadležnog suda izricanje mjere zabrane za određenu vrstu športskog natjecanja kako bi se osoba stavila pod nadzor i spriječila u daljnjem ponavljanju protupravnih ponašanja.

U odnosu na članak 39.b ZSNŠN Ustavni sud RH je utvrdio da značenje, cilj i svrha članka 39.b ZSNŠN u neposrednoj su funkcionalnoj vezi sa značenjem, ciljem i svrhom članka 34.a ZSNŠN, jer se u slučaju Zbirke podataka radi o operativnoj policijskoj evidenciji koja znatno olakšava rad policije, posebno u odnosu na provedbu zakonskih uređenja osporenih u ovom ustavnosudskom postupku, a važnost Zbirke podataka iz članka 39.b ZSNŠN prelazi nacionalne i europske okvire te postaje relevantna i u međunarodnim razmjerima policijske suradnje i drugih korisnika, u skladu sa propisima o zaštiti osobnih podataka. Pri tome treba istaknuti da se narav konkretne Zbirke podataka ne može uspoređivati s podacima iz kaznene evidencije, jer je riječ o različitim, ustavnopravno neusporedivim situacijama.

Kako je već naprijed navedeno, primjena članka 34.a ZSNŠN (raniji članak 35. ZSNŠN), odnosno u praksi primjena preventivnih mjera propisanih člankom 34.a ZSNŠN od strane prvostupanjskih sudova, izaziva i dan danas određene kontroverze, dvojbe i poteškoće usprkos navedenih odluka Ustavnog suda RH, a također i odluka VPS RH (koje se temelje na stajalištima zauzetim u odlukama Ustavnog suda RH).

Tako na primjer, prvostupanjskim odlukama nerijetko se zabrana prisustvovanja određenom športskom natjecanju ili zabrana prisustvovanja športskim natjecanjima iz članka 34.a stavak 1. ZoSNŠN, pogrešno nazivaju i izriču kao zaštitne mjere zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području RH ili u inozemstvu, iako su člankom 32. ZSNŠN zaštitne mjere jasno definirane kao:

zabrana prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području RH s obvezom javljanja u policijsku postaju (članak 32. stavak 1. podstavak 1. ZSNŠN), zabrana prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području RH s obvezom boravka u policijskoj postaji (članak 32. stavak 1. podstavak 2. ZSNŠN) i zabrana odlaska na određena športska natjecanja u inozemstvu na kojima sudjeluju hrvatske reprezentacije ili športski klubovi s obvezom javljanja u policijsku postaju i s obvezom predaje putne isprave (članak 32. stavak 1. podstavak 3. ZSNŠN), dakle preventivne mjere iz članka 34.a stavak 1. ZSNŠN često se poistovjećuju sa zaštitnim mjerama iz članka 32. stavak 1. ZSNŠN.

Također, postoje i dvojbe da li primjena mjera iz članka 34.a ZSNŠN dovodi do povrede načela „ne bis in idem“.

U svezi navedenog, rješenjem VPS RH broj:IR-177/15 od 19. ožujka 2015. godine, odbijen je kao neosnovan žalbeni navod da je prvostupanjski sud nepravilno primijenio odredbu članka 34.a stavak 1. ZoSNŠN, jer da je žalitelju praktički određena „zabrana na zabranu“, budući da se nadležna PU kao predlagatelj mjere zabrane pozvao na raniju presudu prekršajnog suda u kojoj je žalitelj proglašen krivim i među ostalim, na temelju članka 32. ZoSNŠN izrečena mu je zaštitna mjera zabrane posjećivanja nogometnih utakmica, sadržaj koje je istovjetan mjeri iz članka 34.a ZSNŠN, te da je pobijanim rješenjem izravno povrijeđeno načelo „ne bis in idem“ jer se faktički odlučivalo u vezi s predmetom oko kojeg je već odlučeno ranije presudom prekršajnog suda. Ista odluka donesena je u sličnom predmetu VPS RH od 3. svibnja 2013., broj:IR-433/2013, gdje je žalitelj smatrao da ako je u sudskim postupcima koji služe kao saznanja protupravnosti nečijeg ponašanja već bila primijenjena kakva mjera istovjetna mjeri zabrane iz članka 34.a ZSNŠN ili da nije bila primijenjena a postojala je zakonska mogućnost za njezinu primjenu, svakako bi naknadno primjenjivanje te mjere predstavljalo „ponovno suđenje“ u smislu ekstenzivnog tumačenja načela „ne bis in idem“.

U oba slučaja ne radi se o povredi načela „ne bis in idem“, jer prema članku 34.a ZoSNŠN, za izricanje mjere zabrane iz tog članka dovoljno je saznanje da se osoba već ranije protupravno ponašala u vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog sportskog natjecanja, tako da suprotno žalbenim navodima, okolnost već primijenjene zaštitne mjere zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima ili samo mogućnost primjene te zaštitne mjere u sudskim postupcima, ne utječe na primjenu mjere zabrane iz članka 34.a ZSNŠN, s obzirom da po svom sadržaju, preventivnoj svrsi i dužini trajanja, a posebno po načinu primjene i izricanja mjera zabrane iz članka 34.a ZSNŠN, različito je od zaštitnih mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima iz članka 32. ZSNŠN, koje se izriču uz sankcije nakon provedenog prekršajnog postupka.

Međutim, usprkos većeg broja takvih odluka donesenih od strane VPS RH, a imajući pri tom u vidu i odluke Ustavnog suda RH, u praksi se i dalje često događa suprotno tj. da prvostupanjski sud unatoč pravomoćnim presudama u kojima je okrivljenik bio već proglašen krivim, ali mu nije bila izrečena zaštitna mjera, odbije prijedlog nadležne policijske uprave za izricanje mjere zabrane iz članka 34.a ZSNŠN, s obrazloženjem da se ne može neprijeporno zaključiti da se radi o takvu „ekstremnom“ navijaču. I u ovom slučaju je VSP RH u svojoj odluci od 15. siječnja 2014., broj:IR-10/2014, kojom je prihvatio žalbu PU - podnositelja prijedloga i

preinačio prvostupanjsko rješenje na način da je N.N., na temelju članka 34.a stavak 1. i 2. ZoSNŠN, primijenio zabranu prisustvovanja svim športskim natjecanjima – nogometnim utakmicama u kojima sudjeluje NK Osijek i hrvatska nogometna reprezentacija na području RH, s obvezom javljanja u policijsku postaju u trajanju od 1 godine, a u svojoj odluci VPS RH se poziva na to da je odredbom članka 34.a stavka 1. ZoSNŠN propisano da je za izricanje navedene mjere zabrane dovoljno saznanje o ranijem protupravnom ponašanju te osobe i da se ne može prihvatiti obrazloženje prvostupanjskog suda „da ne može neprijeporno utvrditi da s radi o ekstremnom navijaču, s obzirom da pravomoćnim presudama Prekršajnog suda u Osijeku i Prekršajnog suda u Zagrebu N.N. nije izrečena niti jedna zaštitna mjera“, odnosno VPS RH je u naprijed navedenoj odluci izričito upozorio da navedene okolnosti iz pobijanog rješenja, nisu niti odlučne za izricanje mjere zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima (članak 34.a ZSNŠN), već je odlučno saznanje da se neka osoba već ranije protupravno ponašala za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog športskog natjecanja, a takvo ponašanje razvidno je iz prijedloga nadležne policijske uprave, iz koje proizlazi da N.N. ugrožava sigurnost i sprječava druge gledatelje da mirno i neometano prate i navijaju na športskim natjecanjima, a koje ponašanje po ocjeni VPS RH opravdava i duljinu trajanja primijenjene mjere.

U kontekstu naprijed navedenog, posebna se pozornost skreće na članak 39.b ZSNŠN kojim je propisano:

„(1) Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove ustrojava i vodi Zbirku podataka o osobama i događajima vezanim uz športska natjecanja.

(2) Zbirka podataka iz stavka 1. ovoga članka sadrži: osobne podatke o osobama evidentiranim za prekršaje iz ovoga Zakona (ime i prezime, ime oca/majke, osobni identifikacijski broj, datum i mjesto rođenja, spol, nadimak, pseudonim, zanimanje, pripadnost klubu navijača ili navijačkoj skupini, fotografiju te svaku informaciju koja se odnosi na identificiranu fizičku osobu koja se može identificirati), podnesenim kaznenim prijavama i optužnim prijedlozima, izrečenim mjerama opreza, kaznama, sigurnosnim i zaštitnim mjerama, te zabranama prisustvovanja športskim natjecanjima, dovedenim i zadržanim osobama, podatke dobivene od inozemnih policijskih tijela, te s time u vezi podatke o navijačima i navijačkim skupinama.

(3) Podaci iz stavka 2. ovoga članka mogu se koristiti za razmjenu u okviru međunarodne policijske suradnje, a mogu se davati i drugim korisnicima sukladno popisu kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

(4) Podaci iz stavka 2. ovoga članka čuvaju se deset godina.“

Člankom 39.b ZSNŠN stvoreni su pravni temelji za vođenje evidencije s osobnim podacima o pripadnicima navijačkih skupina razvrstanim po kategorijama nasilništva, kao i razmjenu osobnih podataka prijestupnika u okviru međunarodne policijske suradnje sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka. MUP dobilo je ovlast za ustrojavanje i vođenje Zbirke podataka prijestupnika i događaja na športskim natjecanjima kao i za potrebe međunarodne razmjene tih podataka. Treba naglasiti da se radi o operativnoj policijskoj evidenciji, kojom se praktički samo objedinjavaju podaci o navijačima protiv kojih je policija poduzela

određene zakonom propisane mjere i radnje: privođenje, zadržavanje, podnošenje optužnog prijedloga ili kaznene prijave, podaci o sankcijama koje su izrečene od strane nadležnih sudova i podaci dobiveni u okviru međunarodne policijske suradnje od inozemnih policijskih tijela koji se odnose na protupravno ponašanje na sportskom natjecanju u inozemstvu na kojem je sudjelovao hrvatski sportski klub ili reprezentacija, a ne o prekršajnoj i/ili kaznenoj evidenciji. Zbirka se vodi radi pripreme poduzimanja odgovarajućih mjera za održavanje javnog reda i sigurnosti prije, u vrijeme i nakon športskog natjecanja, koje može biti ugroženo od strane pojedinaca koji svojim nasilničkim ponašanjem i radnjama čine potencijalnu prijetnju zakonitosti, javnom redu te sigurnosti.

Konačno treba istaknuti da saznanja da se neka osoba već ranije protupravno ponašala za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog športskog natjecanja, kao temelja za primjenu mjera zabrana propisanih člankom 34.a ZSNŠN, ta saznanja nisu ograničena samo na ranija protupravna ponašanja počinjena na području RH, nego i na saznanja o ranijim protupravnim ponašanjima u inozemstvu, a što proizlazi iz odredaba Europske konvencije koje obvezuju potpisnice Europske konvencije među kojima je i RH, da u cilju poduzimanja zajedničkih mjera u sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, međusobno surađuju a kada je potrebno, koordinirati će političke aktivnosti svojih vladinih odjela i drugih javnih agencija u borbi protiv nasilja gledatelja na športskim natjecanjima, kroz formiranje tijela suradnje (članak 2. Europske konvencije).

IV.6. PRIMJERI IZ SUDSKE PRAKSE TE VJEŽBE S PITANJIMA

Daje se pregled određenih slučajeva iz sudske prakse tj. prezentiraju se prvostupanjske odluke radi analize tih odluka, kao i pitanja vezana za te odluke, te pitanja u svezi primjene određenih instituta propisanih PZ i ZSNŠN.

PRIMJER: 1

Prikaz prvostupanjske presude koja se odnosi na prekršaje iz članka 37. stavka 3. u svezi stavka 1. točke 1. i 4., članka 37. stavka 4. u svezi stavka 1. točke 1. i 3. ZSNŠN (odredbe članka 37. ZSNŠN, sadržane su pod IV.2. priručnika za polaznike), kao i pitanja u svezi navedene presude (odgovore će formulirati polaznici, a nakon diskusije odgovore na ta pitanja dati će i voditelji s osvrtom na stajališta izražena u presudi VPS RH).

”

REPUBLIKA HRVATSKA

Prekršajni sud

Broj:

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

P R E S U D A

Prekršajni sud u po sutkinji, uz sudjelovanje kao zapisničarke, u prekršajnom predmetu protiv okrivljenika pod 1. Hrvatski nogometni klub..... š.t.d. zastupan po punomoćniku V.R., odvjetniku iz i okrivljenika pod 2..... zastupan po branitelju odvjetniku iz kao odgovorne osobe u pravnoj osobi, zbog prekršaja iz čl. 37. st. 1. t. 1. i dr. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, povodom optužnog prijedloga PU..... pod brojem:..... od dana..... održane glavne i javne rasprave dana u izočnosti okrivljenika pod 1., izočnosti punomoćnika okrivljenika pod 1., nazočnosti predstavnika pravne osobe okrivljenika pod 1., izočnosti okrivljenika pod 2. i izočnosti branitelja okrivljenika pod 2., te izočnosti ovlaštenog tužitelja, dana..... godine javno je objavio i

presudio je

Okrivljenik pod 1. pravna osoba HRVATSKI NOGOMETNI KLUB, OIB, s adresom sjedišta

Okrivljenik pod 2. kao odgovorna osoba u pravnoj osobi, OIB:.....sin.....rođ.....u....., s adresom prebivališta, državljanin RH, prekršajno kažnjavan

krivi su

što su.....u Ulici.....na nogometnom stadionu tijekom priprema i organizacije osiguranja nogometne utakmice I Hrvatske nogometne lige koje se odigrala između HNK..... i NK.....na stadionu..... dana g. u vremenu od 17,00 sati do 19,00 sati u svojstvu organizatora okrivljenik pod 1. HNK i odgovorne osobe organizatora okrivljenik podpropustili poduzeti sve potrebne mjere i radnje radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju budući su za održavanje reda i mira u športskom objektu angažirali osobe koje nisu posebno osposobljene za obavljanje poslova redara zbog kojeg propusta je došlo do činjenja protupravnog ponašanja od strane posjetitelja i to na sjevernoj i istočnoj tribini tijekom odigravanja drugog poluvremena i to u prvoj polovici drugog poluvremena u 61. minuta susreta u vidu protupravnog aktiviranja preko 50 komada raznih pirotehničkih sredstava tipa benglaske baklje, dimne kutije i topovski udari, od kojih su neka ubačena i u natjecateljski prostor, travnjak, zbog čega je glavni sudac prekinuo odigravanje utakmice u trajanju od dvije minute,

čime su okrivljenik pod 1. i okrivljenik pod 2. počinili prekršaj iz čl. 5. st. 1. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 107/03, 71/06, 43/09 i 34/11), a kažnjiv za okrivljenika pod 1. pravnu osobu po čl. 37. st. 1. t. 1. i 4. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, a za okrivljenika pod 2. odgovornu osobu u pravnoj osobi po čl. 37. st. 1. t. 1. i 4. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, pa se temeljem navedenih kaznenih odredbi

Okrivljeniku pod 1. pravnoj osobi HNK..... za prekršaj iz čl. 37. st. 1. t. 1. i 4. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima uz primjenu čl. 37. st. 3. t. 2. Prekršajnog zakona

izriče

NOVČANA KAZNA U IZNOSU OD 9.000 (devettisuća) KUNA.

Okrivljenik pod 1. pravna osoba je dužna novčanu kaznu uplatiti u korist Republike Hrvatske, na IBAN ili broj računa Državnog proračuna: HR12100100518563000160, model 63, s pozivom na broj odobrenja primatelja:6068-20622-11005432015.

Na temelju čl. 183. st. 2. Prekršajnog zakona (NN 107/07 i 39/13) okrivljenik pod 1. je obvezan platiti novčanu kaznu u roku od 20 dana po pravomoćnosti ove presude. Ukoliko okrivljenik u roku od 20 dana po pravomoćnosti ove presude plati dvije trećine izrečene novčane kazne smatrat će se da je novčana kazna u cjelini uplaćena.

Okrivljeniku pod 2.....odgovornoj osobi u pravnoj osobi, se za prekršaj iz čl. 37. st. 1. t. 1. i 4. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima uz primjenu čl. 37. st. 3. t. 1. Prekršajnog zakona

izriče

NOVČANA KAZNA U IZNOSU OD 2.500 (dvijetisućepetsto) KUNA.

Okrivljenik pod 2. je dužan novčanu kaznu uplatiti u korist Republike Hrvatske, na IBAN ili broj računa Državnog proračuna: HR1210010051863000160, model 63, s pozivom na broj odobrenja primatelja: 6068-20622-11005432023.

Na temelju čl. 183. st. 2. Prekršajnog zakona (NN 107/07 i 39/13) okrivljenik pod 2. je obavezan platiti novčanu kaznu u roku od 20 dana po pravomoćnosti ove presude. Ukoliko okrivljenik u roku od 20 dana po pravomoćnosti ove presude uplati dvije trećine izrečene novčane kazne smatrat će se da je novčana kazna u cjelini uplaćena.

Na temelju čl. 139. st. 3. u vezi s čl. 138. st. 3. Prekršajnog zakona okrivljenici su obvezni naknaditi troškove prekršajnog postupka u paušalnom iznosu od 200,00 (dvjesto) kuna i to svaki od okrivljenika u roku od 20 dana po pravomoćnosti ove presude.

Okrivljenik pod 1. je dužan troškove postupka uplatiti u korist Republike Hrvatske, na IBAN ili broj računa Državnog proračuna: HR1210010051863000160, model 63, s pozivom na broj odobrenja primatelja: 6068-20622-12005432016.

Okrivljenik pod 2. je dužan troškove postupka uplatiti u korist Republike Hrvatske, na IBAN ili broj računa Državnog proračuna: HR1210010051863000160, model 63, s pozivom na broj odobrenja primatelja: 6068-20622-12005432024.

Obrazloženje

PU..... podnijela je optužni prijedlog pod brojem navedenim u uvodu presude protiv okrivljenika pod 1. i okrivljenika pod 2., a zbog prekršaja kao u izreci ove presude.

Prekršajni sud u je danag. zaprimio pisanu obranu okrivljenika pod 1. HNK.....podnesenu putem punomoćnika koja je pročitana na glavnoj raspravi pred ovim sudom.

Okrivljenik pod 1. HNKu svojoj pisanoj obrani navodi da se optužnim prijedlogom stavlja na teret da je tijekom priprema i organizacije osiguranja nogometne utakmice Prve Hrvatske nogometne lige, između HNK..... i NK koja je odigrana na stadionu „Poljud“ u Splitu danag. u svojstvu organizatora utakmice propustio poduzeti sve potrebne mjere i radnje radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju te: što je za održavanje reda i mira na športskom objektu angažirao osobe koje nisu posebno osposobljene za obavljanje poslova redara, što su zbog lošeg rada redara na ulazima na stadion posjetitelji na sjevernoj i istočnoj tribini aktivirali pirotehnička sredstva.

Da je HNK kao organizator predmetne utakmice poduzeo je sve potrebne i propisane radnje radi sprječavanja i suzbijanja nereda kako prije tako i za vrijeme i nakon odigravanja predmetne nogometne utakmice.

Nadalje se navodi da je HNK.....izvršio prijavu javne priredbe Policijskoj upravi , sukladno zakonu o javnom okupljanju, kao i Zakonu o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima izradio Plan osiguranja i raspored zaštitara glede održavanja javnog reda i mira na javnim priredbama, zatražio nazočnost 60 minuta prije utakmice i 30 minuta nakon utakmice Hitne pomoći, Javne vatrogasne postrojbe – Grada i HEP..... - dispečerskog centra....., organizirao održavanje sastanka s predstavnicima PU....., predstavnicima zaštitarskih tvrtki, te predstavnicima HNK.....

Nadalje se navodi da je iz ranije navedene dokumentacije razvidno da je domaćin utakmice HNK..... poduzeo sve potrebne radnje propisane pozitivnim zakonima koji su ranije navedeni.

Da organizacija i održavanje nogometne utakmice ne predstavlja opasnu stvar da organizator odgovara po načelima objektivne odgovornosti, već organizator odgovara po načelu dokazane krivnje, dakle organizator ne može snositi odgovornost za rad ovlaštenih zaštitarskih službi, nedolaska njihovih djelatnika, ponašanje njihovih zaposlenika prije i nakon nogometne utakmice ili za eventualne propuste i način rada policije.

Također HNK se stavlja na teret da nisu angažirane osobe koje su posebno osposobljene za obavljanje poslova redara. Od strane organizatora javne priredbe/utakmice, poduzete sve potrebne radnje propisane zakonom, također održan je i sastanak s predstavnicima redarskih službi i sa predstavnicima PU, te su svi upoznati s potrebom angažiranja određenog broja stručnih ljudi i specijaliziranih vozila.

Nadalje se navodi da problem za organizatore svih javnih priredaba u Republici Hrvatskoj, pa tako i za HNK..... nastaje zbog činjenice da registrirane redarske službe zbog loše gospodarske situacije nisu u mogućnosti zaposliti i osposobiti potreban broj redara sukladno odredbama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, te izmjenama toga zakona, zbog čega je od strane HNKangažiran već broj registriranih redarskih službi, kako bi se s osposobljenim redarima sukladno ranije navedenim zakonima, u potpunosti osiguravalo najkritičnije ulaze: sjever, istok i jug, dok se ulaz zapad ovisno o broju potrebnih redara za

pojedinu utakmicu, osigurava ili s osposobljenim redarima, ukoliko su dostupni, ili s osobama koje također angažiraju redarske službe i koje su prošle određeni stupanj obučivosti za redare.

HNK.....posebno ističe kako je sa ranije navedenim problemom nedovoljnog broja osposobljenih redara upoznata i PU....., te je upravo postignutim dogovorom s PU izvršenja preraspodjela osposobljenih redara na kritične ulaze. Također navode da je HNK..... u potpunosti ispoštovao i proveo sve zakonom propisane radnje i postupke u svrhu maksimalne sigurnosti, sprječavanja i suzbijanja nereda na športskim natjecanjima, te slijedom navedenog HNK predlaže da se oslobodi krivnje za počinjenje prekršaja koji se HNK stavljaju na teret kao odgovornoj osobi za organizaciju predmetne nogometne utakmice.

Prekršajni sud u zaprimio je danag. pisanu obranu okrivljenika pod 2., zastupanog po branitelju, odvjetniku iz

Okrivljenik u svojoj pisanoj obrani je naveo da se ne smatra krivim za prekršaje čije mu se počinjenje stavlja na teret, te je kao odgovorna osoba okrivljene pravne osobe i organizatora predmetne utakmice poduzeo sve potrebne i propisane radnje radi sprječavanja i suzbijanja nereda kako prije tako i za vrijeme i nakon odigravanja predmetne utakmice, i to: izvršio prijavu javne priredbe Policijskoj upravi; sukladno Zakonu o javnom okupljanju, kao i Zakonu o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima izradio Plan osiguranja i raspored zaštitara glede održavanja javnog reda i mira na javnim priredbama; zatražio nazočnost 60 minuta prije utakmice i 30 minuta nakon utakmice Hitne pomoći, Javne vatrogasne postrojbe -..... i HEP -.....

- dispečerskog centra.....; organizirao održavanje sastanka s predstavnicima PU.....

....., predstavnicima zaštitarskih tvrtki, te predstavnicima HNK.....

Nadalje navodi da iz ranije navedene dokumentacije je razvidno da su domaćin utakmice HNK..... i odgovorna osoba kluba poduzeli sve potrebne radnje propisane pozitivnim propisima koji su ranije navedeni.

Da organizacija i održavanje nogometne utakmice ne predstavlja opasnu stvar u smislu odredaba ZOO-a, pa da bi odgovorna osoba organizatora odgovarala po načelima objektivne odgovornosti, već organizator odgovara po načelu dokazane krivnje.

Da ovdje okrivljeni ne može snositi odgovornost za rad ovlaštenih zaštitarskih službi, ponašanje njihovih zaposlenika prije i nakon nogometne utakmice ili za eventualne propuste i način rada policije.

Nadalje se navodi da se okrivljenom također stavlja na teret da nisu angažirane osobe koje su posebno osposobljene za obavljanje poslova redara.

Od strane odgovorne osobe organizatora javne priredbe/utakmice, poduzete su sve potrebne radnje propisane zakonom, također održan je i sastanak s predstavnicima redarskih službi i sa predstavnicima PU, te su svi upoznati s potrebom angažiranja određenog broja stručnih ljudi i specijaliziranih vozila.

Problem za organizatore svih javnih priredbi u Republici Hrvatskoj, pa tako i ovakvim situacijama, nastaje zbog činjenice da registrirane redarske službe zbog loše gospodarske situacije nisu u mogućnosti zaposliti i osposobiti potreban broj redara sukladno odredbama ZSNŠN, zbog čega je od strane organizatora odnosno odgovorne osobe angažiran veći broj registriranih redarskih službi, kako bi se s osposobljenim redarima sukladno ranije navedenim zakonima u potpunosti osiguravalo najkritičnije ulaze: sjever, istog i jug, dok se ulaz zapad ovisno o broju

potrebnih redara za pojedinu utakmicu, osigurava ili s osposobljenim redarima, ukoliko su dostupni, ili s osobama koje također angažiraju redarske službe i koje su prošle određeni stupanj odgovarajuće obučeniosti.

Posebno se ističe kako je sa opisanim problemom nedovoljnog broja osposobljenih redara upoznata i PU....., te je upravo postignutim dogovorom s PU izvršena preraspodjela osposobljenih redara na kritične ulaze.

Dakle, nedvojbeno je da je u potpunosti ispoštovana procedura i provedene sve zakonom propisane radnje u svrhu maksimalne sigurnosti, te konačno sprječavanja i suzbijanja nereda na sportskim natjecanjima.

Neovisno o svemu gore navedenome drugookrivljenik ističe i slijedeće. Sukladno općeprihvaćenom načelu vremenskog važenja prekršajnog zakonodavstva i to načela primjene blažeg propisa, prema počinitelju se primjenjuje propis koji je bio na snazi u vrijeme kad je prekršaj počinjen, a ako se propis nakon počinjenja prekršaja, a prije donošenja pravomoćne odluke o prekršaju, izmijeni jedanput ili više puta, primijenit će se propis koji je najblaži za počinitelja.

Također, izričito je propisano da se na zastaru prekršajnog progona i zastaru izvršenja prekršajne pravne sankcije primjenjuje rok zastare propisan u vrijeme počinjenja prekršaja.

S obzirom da bi predmetni prekršaj prema navodima Optužnog prijedloga bio počinjen 15.10.2011.g. tada važeći propis koji sadrži odredbe o zastari bio je Prekršajni zakon (NN 107/07). Odredbom čl. 13. tog Zakona, propisano je da se prekršajni progon ne može pokrenuti kad proteku dvije godine od počinjenja prekršaja.

Upravo zbog toga, drugookrivljenik predlaže da naslovno tijelo bez odgode donese rješenje kojim se prekršajni postupak obustavlja.

Slijedom svega navedenoga, okrivljena odgovorna osoba ističe da nije počinila prekršaje koji joj se stavljaju na teret, a podredno ukoliko naslovno tijelo ustanovi makar i najblaži oblik odgovornosti okrivljenika, predlaže se da primijeni odredbe o maksimalnom ublažavanju kazne, imajući u vidu gore iznesenu pisanu obranu, budući da se na taj način zasigurno može ostvariti svrha kažnjavanja.

U nastavku dokazanog postupka sud je izvršio uvid u Izvješće o osiguranju nogometne utakmice I HNL između HNK..... i NK..... na gradskom stadionu od danag. Izvješće od strane Interventne jedinice policije, podnesak za pružanje usluge zaštite na navedenoj nogometnoj utakmici o popisu zaštitara, podnesak HNK.....PU..... o prijavi javne priredbe odg. odnosi se na održavanje javne priredbe između HNK.....i NK....., podnesak HNK..... odg. o planu osiguranja rasporeda zaštitara glede održavanja javnog reda i mira na javnim priredbama, odnosno na održavanju javne priredbe nogometne utakmice između HNK..... i NK.....g., odluka I HNL kojom se kažnjava HNK..... novčanom kaznom od 15.000 kuna, zapisnik o utakmici HNS-a između HNK..... i NK..... zapisnik o glavnoj raspravi odg. kojim se utvrđuje da je danag. sud zaprimio pisanu obranu okrivljenika HNK....., te je ista pročitana na glavnoj raspravi, zapisnik o nastavku glavne rasprave odg., na kojem se utvrđuje da jeg. ovaj sud zaprimio pisanu obranu okrivljenika pod 2..... zastupanog po odvjetniku izkoja je pročitana na ročištu, uvid u prekršajnu evidenciju za HNK.....iz koje je vidljivo da je isti pravomoćno prekršajno kažnjavan presudom Prekršajnog suda ubroj:.....kojom je proglašen krivim zbog prekršaja iz čl. 189. st. 1. i 2. toč. 2. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima,

presuda pravomoćna danag., te uvid u prekršajnu evidenciju za iz koje je vidljivo da je isti pravomoćno prekršajno kažnjavan presudom Prekršajnog suda ubroj.....kojom je proglašen krivim zbog prekršaja iz čl. 22. st. 1. 2. toč. 1. Zakona o prikupljanju podataka po osiguranicima o doprinosima za obvezna mirovinska osiguranja, presuda pravomoćna dana.....

Temeljem provedenog redovnog sudskog postupka, uvidom u cjelokupnu dokumentaciju u spisu, te pisanih obrana okrivljenika kao i izvedenih dokaza uvidom i čitanjem Prijave javne priredbe s Planom osiguranja i rasporeda zaštitara, Popisa redara i zaštitara koje je organizator angažirao na predmetnoj utakmici, te Zapisnika o utakmici odg. proizlazi da su se u ponašanju okrivljenika kritične zgode ostvarila sva pravna obilježja prekršajnih djela koja im se stavljaju na teret radi čega su proglašeni krivima i kažnjeni po zakonu što su u u Ulici na nogometnom stadionu tijekom priprema i organizacije osiguranja nogometne utakmice I Hrvatske nogometne lige koja se odigrala između HNK.....i NK.....na stadionu danag. u vremenu od 17,00 do 19,00 sati, u svojstvu organizatora HNK i odgovorne osobe organizatora propustili poduzeti sve potrebne mjere i radnje radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju, budući su za održavanje reda i mira u športskom objektu angažirali osobe koje nisu osposobljene za obavljanje poslova redara, zbog kojeg propusta je došlo do činjenja protupravnih ponašanja od strane posjetitelja i to na sjevernoj i istočnoj tribini tijekom odigravanja drugog poluvremena gore navedene nogometne utakmice i to u prvoj polovici drugog poluvremena u 61. minuti susreta i tu u vidu protupravnog aktiviranja preko 50 komada raznih pirotehničkih sredstava tipa bengalske baklje, dimne kutije, topovski udari, od kojih su neka ubačena i u natjecateljski prostor tj. travnjak, zbog čega je glavni sudac prekinuo odigravanje utakmice u trajanju od dvije minute, čime su počinili prekršaj iz čl. 5. st. 1. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 107/03, 71/06, 43/09 i 24/11), a kažnjiv za pravnu osobu po čl. 37. st. 1. t. 1. i 3. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, a za odgovornu osobu pravne osobe po č. 37. st. 1. t. 1. i 4. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima.

Nadalje, potrebno je navesti da odredba čl. 37. st. 1. t. 1. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima propisuje odgovornost organizatora koji ne poduzme mjere radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju, stavak 3. istog članka propisuje kažnjavanje pravne osobe organizatora športskog natjecanja, a stavak 4. istog članka kažnjavanje odgovorne osobe pravne osobe organizatora športskog natjecanja.

Nadalje, potrebno je navesti da je nesporno da je utužene prigode organizirano športsko natjecanje i to nogometna utakmica I Hrvatske nogometne lige koja se odigrala između HNK.....i NK.....na stadionudanag. u vremenu od 17,00 do 19,00 sati, od strane organizatora pravne osobe HNK..... i odgovorne osobe organizatora, te da su isti propustili poduzeti sve potrebne mjere i radnje radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju, budući nisu za održavanje reda i mira u športskom objektu angažirali osobe koje su osposobljene za obavljanje poslova redara na športskom natjecanju, već su za održavanje reda i mira na športskom objektu angažirali osobe koje nisu osposobljene za obavljanje poslova redara kako je to razvidno iz Popisa redara i zaštitara koje je organizator angažirao na predmetnoj utakmici, upravo zbog tog propusta, jer su upravo osposobljeni redari jamstvo savjesnog i kvalitetnog rada prilikom pregledavanja posjetitelja na ulazima u stadion, je došlo do činjenja

protupravnih ponašanja od strane posjetitelja, i to prvenstveno na sjeverno i istočnoj tribini tijekom odigravanja utakmice u vidu protupravnog aktiviranja preko 50 komada raznih pirotehničkih sredstava zbog čega je glavni sudac prekinuo odigravanje nogometne utakmice u trajanju od dvije minute zbog masovne uporabe pirotehnikе od kojih je nekoliko ubačeno i u natjecateljski prostor, kako je to razvidno iz Zapisnika o utakmici odg.

Okrivljenici u pisanim obranama suglasno navode i ukazuju da problem za organizatore svih javnih priredaba, pa tako i HNK.....nastaje zbog činjenice da registrirane redarske službe zbog loše gospodarske situacije nisu u mogućnosti zaposliti i osposobiti potreban broj redara sukladno odredbama Zakona, a s problemom nedovoljnog broja osposobljenih redara upoznata je i PU, međutim, navedena okolnost ne može osloboditi okrivljenika od odgovornosti za počinjeni prekršaj, jer obzirom da su isti organizatori navedene nogometne utakmice dužni su prema odredbama predmetnog zakona omogućiti da se ista nesmetano odvija, te po mišljenju ovog suda njihova odgovornost je ispred svih, odnosno isti su i odgovorni za propuste svih onih koji su sudjelovali u organizaciji navedene športske priredbe, jer su ih isti i angažirali jer su na to bili dužni po Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima i za svaku posljedicu koja se dogodi održavanja športskog natjecanja isti su i odgovorni.

Nadalje, potrebno je navesti da je predmetnim optužnim prijedlogom ovlašteni tužitelj teretio okrivljenike da bi opisanim ponašanjem ostvarili i obilježja prekršaja iz čl. 38. st. 1. i 2. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima koja obilježja tih prekršaja se ne ostvaruju jer propisuju odgovornost fizičke osobe koja je vlasnik ili korisnik športskog objekta, odnosno fizičke osobe obrtnika ili osobe koja obavlja drugu samostalnu djelatnost koja je vlasnik ili korisnik športskog objekta ukoliko bi se radilo o pogrešnoj ili suvišnoj kvalifikaciji, ali ni ti iz čl. 38. st. 1. t. 1. i 2. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima.

Obzirom da je u činjeničnom opisu djela prekršaja iz čl. 37. st. 1. t. 1. citiranog Zakona opisano i inkriminirano ponašanje okrivljenika, tj. da su angažirali osobe koje nisu osposobljene za obavljanje poslova redara koji propust je u nepoduzimanju potrebnih mjera i radnji radi sprječavanja i suzbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju nije bilo osnove da se okrivljenici ponovno kažnjavaju i to za prekršaj činjenično opisan istovjetno u čl. 11., a kažnjiv po čl. 37. st. 1. t. 4. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima kako to ispravno proizlazi iz odredbi citiranog Zakona, a niti za prekršaj opisan u čl. 6., a kažnjiv po čl. 37. st. 1. t. 2. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima budući optužni prijedlog ni ne sadrži opis ovog prekršaja, odnosno da organizator športskog natjecanja nije imao redarsku službu ili dovoljan broj redara.

Prilikom odlučivanja o kazni Sud je uzeo u obzir postojeće okolnosti, težinu prekršaja, od olakotnih okolnosti na strani okrivljenika pod 1. i okrivljenika pod 2. sud je uzeo u obzir činjenicu da isti do sada nisu pravomoćno prekršajno kažnjavani za prekršaje iz Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, dok otegotnih okolnosti na strani okrivljenika sud nije našao, te je Sud okrivljeniku pod 1. pravnoj osobi HNK.....uz primjenu čl. 37. st. 3. t. 2. Prekršajnog zakona izrekao ublaženu novčanu kaznu, a okrivljeniku pod 2.

.....odgovornoj osobi u pravnoj osobi uz primjenu čl. 37. st. 3. t. 1. Prekršajnog zakona izrekao ublaženu novčanu kaznu, držeći se da će se ovako izrečenim i ublaženim novčanim kaznama postići svrha kažnjavanja u cilju izražavanja društvenog prijekora zbog počinjenog prekršaja kako u smislu generalne tako i u

smislu specijalne prevencije, tako da okrivljenici neće ponoviti ovakav ili sličan prekršaj.

Temeljem čl. 183. st. 2. Prekršajnog zakona ukoliko okrivljenik pod 1. i okrivljenik pod 2. u roku koji im je određen za plaćanje novčane kazne uplate dvije trećine izrečene novčane kazne smatrat će se da je novčana kazna u cjelini uplaćena.

Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi čl. 139. st. 3. Prekršajnog zakona i predstavlja paušalan iznos određen s obzirom na složenost i trajanje prekršajnog postupka.

Slijedom svega naprijed navedenog odlučeno je kao u izreci presude.

U,godine

Zapisničarka

Sutkinja

.....

.....

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU.

Protiv ove presude okrivljenici i ovlaštteni tužitelj imaju pravo žalbe u roku od osam dana od dana dostave prijepisa presude. Žalba se podnosi ovom Sudu, bez takse u dva istovjetna primjerka o kojoj odlučuje nadležni sud.

Za točnost otpravka – ovlaštteni službenik“

Protiv te presude okr. pravna osoba HNK..... po branitelju pravodobno je podnijela žalbu „iz svih razloga propisanih zakonom“, sa prijedlogom da se iz razloga navedenih u žalbi odbije optužba protiv okr. pravne osobe.

Okr. odgovorna osoba..... po branitelju je pravodobno podnio žalbu zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka, povrede materijalnog prekršajnog prava, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o prekršajnoj sankciji i troškovima postupka, sa prijedlogom, da se izreke presuda kojom se optužba odbija zbog nastupa zastare prekršajnog progona.

U pogledu prikaza prvostupanjske presude te navoda žalbi okrivljenika protiv te presude, nameću se sljedeća pitanja:

a) da li činjenični opisi djela u izreci prvostupanjske presude za koji su okrivljenici proglašeni krivima i kažnjeni, sadrže sva bitna obilježja prekršaja iz članka 37. stavak 1. točka 1. i 4. u svezi stavka 3. i 4. ZSNŠN?

b) da li je činjenično stanje u prvostupanjskom postupku dovoljno utvrđeno, odnosno da li je na temelju navoda obrana okrivljenika i dokaza izvedenih u postupku prvostupanjski sud izveo pravilan zaključak o krivnji okrivljenika za prekršaje koji su im stavljeni na teret?

c) s obzirom da su okrivljenicima prvostupanjskom presudom za prekršaje za koje su proglašeni krivima izrečene novčane kazne uz primjenu članka 37. PZ (ublažavanje propisane kazne, da li su razlozi koje je prvostupanjski sud utvrdio u prvostupanjskom postupku i kojima se rukovodio prilikom ublažavanja kazni, razlozi iz članka 37. PZ?

d) imajući u vidu prvostupanjsku presudu i navode žalbi podnijetih protiv te presude, da li su presudom VPS RH žalbe okrivljenika odbijene kao neosnovane i prvostupanjska presuda potvrđena ili su žalbe okrivljenika prihvaćene kao osnovane i rješenjem ukinuta prvostupanjska presuda i predmet vraćen na ponovni postupak prvostupanjskom sudu ili je prihvaćanjem žalbi okrivljenika ili u povodu tih žalbi po službenoj dužnosti preinačena prvostupanjska presuda?

PRIMJER: 2

Prikaz prvostupanjskog rješenja iz kojeg nije jasno da li je prema okrivljeniku primijenjena preventivna mjera – zabrana prisustvovanja svim športskim natjecanjima propisana člankom 34.a ZSNŠN (odredbe članka 34.a ZSNŠN sadržane su pod IV.5. Priručnika za polaznike), ili izrečena zaštitna mjera zabrane iz članka 32. ZSNŠN, kao i pitanja u svezi navedenog rješenja (odgovore će formulirati polaznici, a nakon diskusije odgovore na ta pitanja dati će i voditelji s osvrtom na stajališta izražena u rješenju VPS RH), te odgovorima na ta pitanja.

REPUBLIKA HRVATSKA
PREKRŠAJNI SUD U

RJEŠENJE

Prekršajni sud u....., po sucu uz sudjelovanje zapisničarke , povodom prijedloga za izricanje zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima B.B. podnesenog od strane PU....., broj:..... od dana 2015. godine, temeljem članka 143. st. 1. t. 4. Prekršajnog zakona (NN 107/07.), u svezi čl. 34.a Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 117/03., NN 71/06., NN 43/09., NN 34/11.)

r i j e š i o j e

B.B. rođenoj1992. godine, s prebivalištem u
OIB.....

izriče se

zabrane prisustvovanja svim športskim natjecanjima – nogometnim utakmicama u zemlji inozemstvu u kojima sudjeluje HNK..... i Hrvatska nogometna reprezentacija s obvezom javljanja u policijsku postaju i predavanja putne isprave a u trajanju od 1 (jedne) godine.

Obrazloženje

PU..... podnio je ovom Sudu prijedlog za izricanje zaštitne mjere zabrane prisustvovanja svim športskim natjecanjima, nogometnim utakmicama u

zemlji i inozemstvu, u kojima sudjeluje HNK..... i Hrvatska nogometna reprezentacija, s obvezom javljanja u policijsku postaju i predavanja putne isprave, u trajanju od godinu dana.

U samom prijedlogu navodi se da se prijedlog zasniva na saznanjima da se radi o ekstremnoj navijačici HNK..... pripadnici navijačke skupine, svrstanoj u „B“ kategoriju nasilništva na športskim natjecanjima, sklonoj fizičkom nasilju, koja je prethodno procesuirana zbog protupravnih ponašanja iz Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima.

U postupku je izvršen uvid u pravomoćnu presudu Općinskog suda u, br. pravomoćna danagodine, kojom je okrivljenica kažnjena zbog prekršaja iz čl. 4. st. 1. alineja 8. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima u HNŽ (NN HNŽ 3/05).

Nakon razmatranja gornjeg prijedloga te uvida u priložene dokaze, ovaj Sud donio je odluku kao u izreci ovog rješenja, smatrajući da su ispunjeni zakonski uvjeti za izricanje navedene zaštitne mjere.

Naime, čl. 14. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 34/11.) određuje da se osobi za koju postoje saznanja da se već ranije protupravno ponašala za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog športskog natjecanja može od strane prekršajnog suda, a na prijedlog policijske uprave nadležne za mjesto održavanja športskog natjecanja ili policijske uprave nadležne za područje na kojem se nalazi prebivalište takve osobe može izreći zabrana prisustvovanja određenom športskom natjecanju za vrijeme koje ne može biti kraće od šest mjeseci niti duže od godinu dana. Prema mišljenju ovog Suda navedeni dokazi pružaju dovoljnu osnovu za zaključak da će se izricanjem zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima imenovanom u trajanju od 1 (jedne) godine otkloniti uvjeti koji bi mogli poticajno djelovati na istu, odnosno omogućiti joj činjenje novih prekršaja.

Navedene je dužna najkasnije dva sata prije početka nogometne utakmice pristupiti u nadležnu policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta i nalazi se u RH, u najbližu policijsku postaju i javiti se dežurnom policijskom službeniku, te ga izvijestiti o adresi na kojoj se će se nalaziti za vrijeme trajanja nogometne utakmice, kao i za vrijeme do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja.

S obzirom da je navedenom izrečena zabrana prisustvovanja svim športskim natjecanjima, nogometnim utakmicama u RH i inozemstvu, u kojima sudjeluje HNK..... i Hrvatska nogometna reprezentacija, ista je dužna, a smislenom primjenom čl.32. st. 1. podst. 3. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 117/03., NN 71/06. i NN 43/09.), te čl. 13. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 34/11.), najkasnije pola sata prije početka nogometne utakmice, pristupiti u policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta i nalazi se u RH, najbližu policijsku postaju i javiti se dežurnom policijskom službeniku, te ga izvijestiti o adresi na kojoj će se nalaziti za vrijeme trajanja nogometne utakmice, kao i za vrijeme do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja, te je dužna sedam dana prije održavanja športskog natjecanja predati putnu ispravu u policijsku postaju prema mjestu prebivališta.

Imajući u vidu sve navedeno valjalo je odlučiti kao u izreci ovog rješenja.

U..... godine

Sudac

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 3 (tri) dana Visokom prekršajnom sudu RH, pisano u 2 (dva) istovjetna primjerka, poštom preporučeno, putem ovog Suda.

Rješenje se dostavlja:

1. B.B.,.....
2. PU.....
3. HNS Zagreb, Ulica Grada Vukovara 269A, 10000 Zagreb
4. pismohrana, ovdje. „

Protiv tog rješenja B.B. je podnijela pravodobnu žalbu zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka, povrede materijalnog prekršajnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o prekršajopravnim sankcijama. Podnositeljica žalbe ističe kako joj je izrečena mjera zabrane koja uopće nije predviđena Zakonom o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, tj. koja po svom sadržaju ne odgovara mjeri zabrane iz članka 34.a spomenutog Zakona zbog čega joj sud nije mogao odrediti predaju putne isprave, niti zabranu odlaska na nogometna natjecanja u inozemstvo. Nadalje, podnositeljica žalbe ističe kako je izreka pobijanog rješenja u suprotnosti sa obrazloženjem, iz razloga što iz izreke proizlazi da joj je izrečena mjera zabrane predviđena člankom 34.a Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, dok se u obrazloženju pobijanog rješenja sud poziva na članak 32. Zakona. Podnositeljica žalbe također navodi da pobijano rješenje ne sadrži razloge ni o jednoj relevantnoj činjenici, zbog čega nije jasno zašto joj je izrečena takva zabrana, a pogotovo nije jasno zašto se sud odlučio takvu zabranu izreći u trajanju od jedne godine, tim više što sva saznanja do kojih je prvostupanjski sud došao na temelju presude Općinskog suda u predstavljaju nezakoniti dokaz. Osim toga, iz spomenute odluke nije vidljivo da se konkretne prigode radilo o dolasku ili odlasku sa nekog sportskog natjecanja.

U svezi prezentiranog prvostupanjskog rješenja, kao i žalbenih navoda žalbe okrivljenika podnesene protiv tog rješenja, nameću se sljedeća pitanja:

a) da li je prvostupanjsko rješenje sukladno članku 34.a ZSNŠN, odnosno članku 32. ZSNŠN, tj. da li iz izreke i obrazloženja tog rješenja jasno proizlazi da je prema okrivljeniku primijenjena preventivna mjera – zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima iz članka 34.a ZSNŠN ili zaštitna mjera zabrane iz članka 32. ZSNŠN, te na koji način je obrazložena primjena preventivne mjere ili zaštitne mjere, kao i način njezinog izvršenja?

b) imajući u vidu prvostupanjsko rješenje, te navode žalbe izjavljene protiv tog rješenja da li je rješenjem VPS RH žalba okrivljenika odbijena kao neosnovana ili je žalba okrivljenika prihvaćena kao osnovana i rješenjem ukinuto pobijano rješenje i predmet vraćen na ponovni postupak prvostupanjskom sudu ili je prihvaćanjem žalbe ili u povodu te žalbe po službenoj dužnosti rješenjem preinačeno prvostupanjsko rješenje?

PRIMJER: 3

Prikaz prvostupanjskog rješenja kojim je prema okrivljeniku primijenjena preventivna mjera zabrane iz članka 34.a ZSNSN, te pitanja u svezi navedenog rješenja (odgovore će formulirati polaznici, a nakon diskusije odgovore na ta pitanja dati će voditelji s osvrtom na stajališta izražena u rješenju VPS RH).

REPUBLIKA HRVATSKA
PREKRŠAJNI SUD U.....

RJEŠENJE

Prekršajni sud u, po sucu....., uz sudjelovanje zapisničarke, odlučujući o prijedlogu MUP..... broj:..... od danagodine, za izricanje zaštitne mjere zabrane prisustvovanja svim športskim natjecanjima nogometnim utakmicama HNK..... i Hrvatske reprezentacije u zemlji i inozemstvu s obvezom javljanja u policijsku postaju i predajom putne isprave za A.A., temeljem članka 143. st. 1. t. 4. Prekršajnog zakona (NN 107/07., 39/13. i 157/13.), u svezi čl. 34.a st. 1. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 117/03., NN 71/06., NN 43/09., NN 34/11.)

r i j e š i o j e

A.A., rođenoj.....godine, s prebivalištem u, OIB.....

izriče se

1. zabrana prisustvovanja svim športskim natjecanjima – nogometnim utakmicama u zemlji i inozemstvu u kojima sudjeluje HNK..... i Hrvatska nogometna reprezentacija s obvezom javljanja u policijsku postaju, a u trajanju od 6 (šest) mjeseci.
2. odbija se tužitelj s zahtjevom za obvezom predaje putne isprave u trajanju od 1 (jedne) godine.

Obrazloženje

Pu..... podnio je ovom Sudu prijedlog za izricanje zaštitne mjere zabrane prisustvovanja svim športskim natjecanjima, nogometnim utakmicama u zemlji i inozemstvu, u kojima sudjeluje HNK i Hrvatska nogometna reprezentacija s obvezom javljanja u policijsku postaju, u trajanju od godinu dana i predajom putne isprave u istom trajanju.

U samom prijedlogu koji prileži spisu se navodi da je svrha navedene mjere prevencija mogućeg protupravnog ponašanja osobe za koju postoji saznanje da se već ranije protupravno ponašala, a po svom sadržaju, preventivnoj svrsi i dužini trajanja, a posebno po načinu primjene različita je od zaštitne mjere zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima iz čl. 32. Zakona o sprječavanju nereda na

športskim natjecanjima, koja se izriče uz kaznu, nakon provedenog prekršajnog postupka. Pri tome treba ukazati da se rješenjem Ustavnog suda RH br..... od..... ocjenjuje da u konkretnom slučaju nije riječ o zaštitnoj mjeri kao jednoj od sankcija predviđenih prekršajnim, odnosno kaznenim zakonodavstvom, već o posebnoj mjeri prevencije, obzirom na javni interes i pravo drugih osoba da neometano i sigurno prisustvuju športskom natjecanju, a o primjene navedene mjere i u europskom pravnom prostoru postoje javno i detaljno utvrđena pravila.

S tim u vezi, a imajući u vidu čl. 39.b Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove ustrojava i vodi Zbirku podataka o osobama i događajima vezanim uz športska natjecanja. Zbirka uz osobne podatke osoba evidentiranih za prekršaje iz Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima sadrži i podatke o podnesenim kaznenim prijavama i optužnim prijedlozima, izrečenim mjerama opreza, kaznama, sigurnosnim i zaštitnim mjerama, te zabrana prisustvovanja policijskih tijela, dovedenim i zadržanim osobama, podatke dobivene od inozemnih policijskih tijela, te time u vezi podatke o navijačima i navijačkim skupinama.

Ovaj prijedlog temelji se na saznanjima da se radi o ekstremnoj navijačici HNK..... pripadnici navijačke skupine, svrstanoj u B kategoriju nasilništva na športskim natjecanjima, sklonoj fizičkom nasilju, koja je prethodno evidentirana i procesuirana zbog protupravnih ponašanja iz Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, te Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

Nadalje u postupku je izvršen uvid u Zbirku podataka o osobama i događajima vezanim uz športska natjecanja, te su u istoj navodi kako je predmetna dana 1..... u vremenu od 12,20 do 16,00 sati u blizini stadiona,, bacanjem kamenja i drugih predmeta, sudjelovala u napadu na policijske službenike, te je protiv nje podnesen optužni prijedlog od strane PP Čapljina, zbog prekršaja iz čl. 4. st. 1. al. 8. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, te je ista za predmetni prekršaj proglašena krivom od strane Općinskog suda u, rješenjem broj:....., pravomoćno

Ovaj sudac je izvršio uvid u rješenje Općinskog suda u, broj:..... pravomoćno, kojim je A.A. proglašena krivom za djelo prekršaja iz čl. 4. st. 1. alineja 8. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima.

Nakon razmatranja gornjeg prijedloga, te uvida u priložene dokaze, ovaj Sud donio je odluku kao u izreci ovog rješenja, smatrajući da su ispunjeni zakonski uvjeti za izricanje navedene zaštitne mjere.

Naime sukladno čl. 34.a st. 1. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima određuje se da osobi za koju postoje saznanja da se već ranije protupravno ponašala za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog športskog natjecanja može od strane prekršajnog suda, a na prijedlog policijske uprave nadležne za mjesto održavanja športskog natjecanja ili policijske uprave nadležne za područje na kojem se nalazi prebivalište takve osobe može izreći zabrana prisustvovanja određenom športskom natjecanju za vrijeme koje ne može biti kraće od šest mjeseci niti duže od godinu dana. Prema mišljenju ovog Suda navedeni dokazi pružaju dovoljnu osnovu za zaključak da postoji osnovano saznanje da se osoba već ranije protupravno ponašala, te ovaj Sud smatra da će se upravo izricanjem zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima imenovanoj u trajanju od šest mjeseci otkloniti uvjeti koji bi mogli poticajno djelovati na istu. Međutim ovaj sudac je sudac odbio tužitelja sa zahtjevom da se istoj izrekne mjera zabrane

prisustvovanja na nogometnim utakmicama HNK..... i Hrvatske nogometne reprezentacije u trajanju od jedne godine, jer je smatrao da će se upravo izricanjem navedene mjere u trajanju od šest mjeseci ostvariti svrha kažnjavanja, budući da je iz stanja spisa vidljivo da je u odnosu na A.A., podnijet optužni prijedlog, u kojem je donijeta odluka kojom je ista proglašena krivom, te nisu utvrđena ranija druga protupravna ponašanja. Zbog čega je ovaj sudac smatrao da će se i kraćim trajanjem mjere postići svrha kažnjavanja.

Navedena je dužna najkasnije dva sata prije početka nogometne utakmice pristupiti u nadležnu policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta i nalazi se u RH, u najbližu policijsku postaju i javiti se dežurnom policijskom službeniku, te ga izvijestiti o adresi na kojoj se će se nalaziti za vrijeme trajanja nogometne utakmice, kao i za vrijeme do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja.

S obzirom da je navedenom izrečena zabrana prisustvovanja svim športskim natjecanjima, nogometnim utakmicama u RH i inozemstvu, u kojima sudjeluje HNK..... i Hrvatska nogometna reprezentacija, ista je dužna, a smislenom primjenom čl. 32. st. 1. podst. 3. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 117/03., NN 71/06. i NN 43/09.), te čl. 32.a Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 34/11.), najkasnije dva sata prije početka nogometne utakmice, pristupiti u policijsku postaju prema mjestu prebivališta, a ako je odsutna iz mjesta prebivališta i nalazi se u RH, u najbližu policijsku postaju i javiti se dežurnom policijskom službeniku, te ga izvijestiti o adresi na kojoj će se nalaziti za vrijeme trajanja nogometne utakmice, kao i za vrijeme do isteka dva sata nakon završetka tog natjecanja.

Ovaj suda je odbio tužitelja s zahtjevom da izrekne predaju putne isprave u trajanju od jedne godine, iz razloga što odredba č. 34a. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima ne propisuje obvezu predaje putne isprave.

Imajući u vidu sve navedeno valjalo je odlučiti kao u izreci ovog rješenja.

U.....,godine

Sudac

.....

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 3 (tri) dana Visokom prekršajnom sudu u RH, pisano u 2 (dva) istovjetna primjerka, poštom preporučeno, putem ovog Suda.

Rješenje se dostavlja:

1. A.A.,.....
2. PU.....
3. HNS Zagreb, Ulica Grada Vukovara 269A, 10000 Zagreb
4. pismohrana, ovdje. „

Protiv tog rješenja A.A. je podnijela pravodobnu žalbu zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka, povrede materijalnog prekršajnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o prekršajnopравnim sankcijama. Podnositeljica žalbe ističe kako joj je izrečena mjera zabrane koja po svom sadržaju

nije mogla biti izrečena obzirom da joj je zabranjeno prisustvovanje nogometnim utakmicama u zemlji i inozemstvu, a pojam „zemlja“ nije pojam koji je predviđen Zakonom o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima te je zbog toga i izreka pobijanog rješenja u tom dijelu nerazumljiva. Nadalje, podnositeljica žalbe ističe kako je izreka pobijanog rješenja u suprotnosti sa obrazloženjem, iz razloga što iz izreke proizlazi da joj je izrečena mjera zabrane predviđena člankom 34.a Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, dok se u obrazloženju pobijanog rješenja sud poziva na članak 32. Zakona, a da ionako, u njegovom slučaju nisu ostvareni uvjeti za primjenu bilo koje zaštitne mjere iz spomenutog Zakona. Podnositeljica žalbe također navodi da joj nikako nije mogla biti izrečena zabrana odlaska na športska natjecanja u inozemstvu jer se i u tom slučaju radi o sadržaju zaštitne mjere iz članka 32. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, dok, s druge strane, odredbom članka 34.a citiranog Zakona mogućnost izricanja zabrane prisustvovanja športskim događajima u inozemstvu nije predviđena. Osim toga, podnositeljica žalbe smatra da podaci iz Zbirke podataka o osobama i događajima vezanim uz sportska natjecanja ne mogu biti osnova za pokretanje bilo kojeg prekršajnog ili kaznenog postupka u Republici Hrvatskoj, niti se na tim podacima mogu temeljiti bilo kakve sudske odluke, tim više što se podaci iz spomenute Zbirke čuvaju 10 godina, dok s druge strane, postoji pravo na rehabilitaciju na temelju kojeg je upotreba podataka o osuđivanosti određene osobe protekom tri godine zabranjena. Nadalje, podnositeljica žalbe ističe kako je prvostupanjski sud povrijedio pravo obrane jer joj nije bilo omogućeno da se očituje o prijedlogu policije na temelju kojeg je pobijano rješenje donijeto, a također postavlja upitnim zbog čega joj je izrečena zabrana prisustvovanja utakmicama reprezentacije RH, obzirom da ne postoji niti jedno saznanje o njezinom protupravnom ponašanju na takvim športskim natjecanjima, te se poziva na odluku VPS RH broj

Imajući u vidu prezentirano prvostupanjsko rješenje, kao i navode žalbe okrivljenika podnijete protiv tog rješenja, postavljaju se sljedeća pitanja:

a) da li iz izreke i obrazloženja prvostupanjskog rješenja jasno proizlazi da je prema okrivljeniku primijenjena preventivna mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima, te je li primjena te preventivne mjere, kao i način njezinog izvršenja valjano obrazloženo?

b) imajući u vidu prvostupanjsko rješenje i navode žalbe okrivljenika protiv tog rješenja, da li je rješenje VPS RH žalba okrivljenika odbijena kao neosnovana i potvrđeno prvostupanjsko rješenje ili je žalba okrivljenika prihvaćena i prvostupanjsko rješenje ukinuto, te predmet vraćen na prvostupanjski postupak ili je prihvaćanjem žalbe ili po službenoj dužnosti rješenjem prvostupanjsko rješenje preinačeno?

DODATNA PITANJA

Daje se prikaz nekih pitanja vezanih za primjenu određenih instituta propisanih PZ i ZSNŠN (na navedena pitanja polaznici radionice trebali bi formulirati svoje odgovore), a nakon diskusije odgovore na ta pitanja dati će i voditelji:

- 1) da li je PZ izričito propisano da se zaštitne mjere mogu izreći okrivljeniku i bez izricanja kazne za određene prekršaje, pa tako i prekršaje iz ZSNŠN?

- 2) da li se zaštitne mjere propisane člankom 50. stavkom 1. PZ te zaštitne mjere propisane člankom 32. ZSNŠN obavezno izriču počiniteljima prekršaja, pa tako i počiniteljima prekršaja iz ZSNŠN uz kazne odnosno mjere upozorenja (opomenu ili uvjetnu osudu)?
- 3) da li se u slučaju kada je okrivljeniku izrečena zaštitna mjera iz članka 32. ZSNŠN ili primijenjena preventivna mjera iz članka 34.a ZSNŠN u izreci prvostupanjske odluke kojom je izrečena zaštitna mjera ili primijenjena preventivna mjera zabrane navodi i način izvršenja zaštitne mjere (članak 32.a ZSNŠN), te način izvršenja preventivne mjere zabrane (članak 34.a ZSNŠN)?
- 4) kako će se postupiti u pogledu oduzimanja predmeta i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali njegovim počinjenjem, imajući u vidu članak 32. stavak 3. ZSNŠN kojim je propisano obavezno izricanje zaštitne mjere oduzimanja predmeta?
- 5) da li se oduzimanje sredstva i predmeta koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali njegovim počinjenjem, može posebnim zakonom propisati kao obvezno?
- 6) da li će se temeljem članka 76a PZ predmeti ili sredstva koja su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastala njegovim počinjenjem, oduzeti i kada prekršajni postupak nije završen osuđujućom presudom?

V. OSVRT NA MJERE ZA OSIGURANJE NAZOČNOSTI OKRIVLJENIKA I USPJEŠNO VOĐENJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA PROPISANIH PZ (članak 127.-137. PZ)

Člankom 127. stavkom 1. PZ propisane su sljedeće mjere za osiguranje nazočnosti okrivljenika u postupku i uspješno provođenje prekršajnog postupka koje se mogu odrediti tijekom trajanja prekršajnog postupka pa i prije njegovog pokretanja:

- poziv okrivljeniku,
- dovođenje okrivljenika,
- mjere opreza,
- jamstvo,
- uhićenje i
- zadržavanje.

Člankom 127. stavkom 2. i 3. PZ propisana su načela primjene mjera osiguranja nazočnosti okrivljenika u postupku i za uspješno provođenje postupka, pa je sud dužan prilikom odlučivanja o mjerama osiguranja nazočnosti okrivljenika u prekršajnom postupku paziti da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom (članak 127. stavak 2. PZ), a također sud će po službenoj dužnosti ukinuti mjere iz stavka 1. članka 127. PZ ili ih zamijeniti blažim mjerama, ako su prestali zakonski uvjeti za njihovu primjenu ili ako su nastupili uvjeti da se ista svrha može postići blažom mjerom.

Od mjera propisanih člankom 127. stavkom 1. PZ za osiguranje nazočnosti okrivljenika i uspješno provođenje prekršajnog postupka a kojima se također i prevenira počinjenje novih prekršaja, su mjere opreza (članak 127. u svezi članka 130.-132. PZ), uhićenje (članak 127. u svezi članka 134. PZ) i zadržavanje okrivljenika (članak 127. u svezi članka 135. PZ).

V.1. POZIV OKRIVLJENIKU I DOVOĐENJE OKRIVLJENIKA

Pozivanje okrivljenika osigurava se njegova nazočnost u tijeku vođenja prekršajnog postupka, a poziv okrivljeniku upućuje sud dostavom zatvoren pisanog poziva, na način i pod uvjetima propisanih člankom 128. stavak 1. – 7. PZ, s tim da se temeljem stavka 8. članka 128. PZ na pozivanje okrivljenika pravnu osobu i njegovog predstavnika u prekršajnom postupku na odgovarajući način primjenjuju stavak 1.-7. članka 128. PZ.

Policija izvršava dovođenje okrivljenika na temelju dovedbenog naloga suda koji je u pisanom obliku s propisanim sadržajem i to u slučaju kada uredno pozvani okrivljenik ne dođe na sud a svoj izostanak ne opravda ili ako se nije mogla obaviti uredna dostava poziva a iz okolnosti očito proizlazi da okrivljenik izbjegava primiti poziv ili odazvati se na uredno primljeni poziv (članak 129. stavak 1., 2. i 3. PZ), s tim da ako sud ocjeni da postoje uvjeti za vođenje postupka i donošenje presude i bez ispitivanja okrivljenika ne mora se izdati dovedbeni nalog.

Osobi kojoj je povjereno izvršenje naloga, predaje nalog okrivljeniku i poziva ga da pođe s njom, a ako to okrivljenik odbije dovest će se prisilno (članak 129. stavak 4.PZ).

Člankom 129. stavak 5. PZ, propisano je da protiv vojnih osoba, pripadnika policije i pripadnika pravosudne policije u pravilu se neće izdavati dovedbeni nalog, već se zatražiti od njihova zapovjedništva odnosno ustanove da ih dovede. Međutim, ako je nužno s obzirom na okolnosti slučaja, naprijed navedene osobe dovesti će se prema općim propisima o dovođenju iz stavka 1.-4. članka 129. PZ.

Temeljem članka 129. stavka 6. PZ, odredbe stavka 1. – 5. članka 129. PZ smisljeno se primjenjuju i protiv predstavnika okrivljene pravne osobe.

V.2. MJERE OPREZA

U preveniranju počinjenja novih prekršaja općenito, pa tako i prekršaja iz ZSNŠN, vrlo važna je primjena mjera opreza propisanih u članku 130-132 PZ, a naročito zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja (članak 131. stavak 2. i članak 132. PZ) u sferi primjene ZSNŠN.

Naime, ZSNŠN nije propisao posebne mjere opreza, pa se mjere opreza kako za sve prekršaje pa tako i za prekršaje iz ZSNŠN, primjenjuju direktnom primjenom odredaba PZ koje reguliraju ovu materiju, s tim da su mjere opreza u prekršajnom postupku za razliku od kaznenog postupka samostalne naravi tj. ne određuju se kao zamjena za pritvor odnosno istražni zatvor kao u kaznenom postupku.

Svrha, vrste i načela primjene mjera opreza propisani su člankom 130. PZ, a mjere opreza koje su taksativno navedene u članku 130. stavak 2. PZ, s obzirom na njihovu prirodu mogu se primijeniti samo protiv okrivljenika fizičke osobe, dok je mjeru opreza iz točke 4. stavka 2. članka 130. PZ (zabrana poduzimanja određene poslovne aktivnosti), moguće primijeniti i protiv okrivljene pravne osobe.

Mjere opreza može odrediti sud nakon što je podnesen optužni prijedlog protiv počinitelja i to po pisanom prijedlogu ovlaštenog tužitelja ili po službenoj dužnosti, a sud jednu ili više mjera opreza određuje obrazloženim rješenjem kada je to potrebno radi osiguranja okrivljenika u postupku, sprječavanja okrivljenika da čini nove prekršaje ili da spriječi ili oteža dokazivanje u postupku (članak 130. stavak 1. PZ).

Vrste mjera opreza koje se mogu primijeniti prema okrivljeniku propisane su člankom 130. stavkom 2. PZ i to:

- zabrana napuštanja boravišta, bez dozvole suda,
- zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja,
- zabrana približavanja određenoj osobi i zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,
- zabrana poduzimanja određene poslovne aktivnosti,
- privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice, s zabranom
- privremeno oduzimanje vozačke dozvole za upravljanje vozilom ili dozvole za upravljanje vozilom ili dozvole za upravljanje plovilom, zrakoplovom ili drugim prijevoznim sredstvom.

Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na vlastiti stan te pravo na nesmetane veze sa ukućanima, bračnim, izvanbračnim ili bivšim bračnim drugom, s djecom svakog od njih, roditeljima, posvojenikom, posvojiteljem i osobom s kojom ima zajedničku djecu, s istospolnim partnerom s kojim živi u životnoj zajednici i s bivšim istospolnim partnerom s kojim je živio u životnoj zajednici osim ako se postupak vodi zbog prekršaja povezanih sa nasiljem u obitelji (članak 130. stavak 3. PZ).

Mjere opreza mogu se odrediti tijekom trajanja cijelog prekršajnog postupka, a mogu trajati dok za to postoji potreba a najdulje do pravomoćnosti, ali sud mora svaka dva mjeseca računajući od dana pravomoćnosti prethodnog rješenja o mjeri opreza ispitati po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerama opreza, te ih rješenjem produljiti ili ukinuti ako one više nisu potrebne, a isto tako mjera opreza će se ukinuti i prije proteka roka od dva mjeseca ako je za njima prestala potreba ili ako više nema zakonskih uvjeta za njihovu primjenu (članak 130. stavak 4. i 5. PZ).

Međutim, u prekršajpravnoj sferi i policija kao ovlaštenu tužitelj može naredbom odrediti mjere opreza i prije podnošenja optužnog prijedloga sudu i iste mogu trajati do 8 dana. Ukoliko policija ne podnese optužni prijedlog protiv počinitelja u roku od 8 dana od dana donošenja naredbe o određivanju jedne od mjera opreza, mjera opreza prestaje po sili zakona (članak 130. stavak 6. i 7. PZ).

Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog za određivanje odnosno produljenje mjere opreza kako i rješenja kojim se ukida primijenjena mjera opreza nije dopuštena žalba, a protiv rješenja kojim se određuju ili produljuju mjere opreza pravo žalbe ima okrivljenik a žalba ne zadržava izvršenje rješenja (članak 130. stavak 8. PZ).

Također, važno je istaknuti da je člankom 130. stavkom 9. PZ propisano ako je prije ili tijekom trajanja postupka prema okrivljeniku određena mjera opreza koja po svom sadržaju i svrsi odgovara zaštitnoj mjeri koja je odlukom o prekršaju primijenjena prema okrivljeniku vrijeme trajanja mjere opreza uračunat će se u vrijeme trajanja primijenjene zaštitne mjere.

Što se tiče određivanja konkretne mjere opreza bitne su odredbe članka 131. PZ, kojim je propisano:

„(1) U odluci kojom se određuje mjera opreza zabrane napuštanja boravišta bez dozvole suda, određuje se mjesto u kojem okrivljenik mora boraviti dok traje mjera opreza i granice izvan kojih se ne smije udaljavati. Mjera zabrane napuštanja boravišta može se odnositi i samo na odlazak u inozemstvo.

(2) U odluci kojom se određuje mjera opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, određuje se mjesto ili područje te udaljenosti ispod koje im se okrivljenik ne smije približiti.

(3) U odluci kojom se određuje mjera opreza zabrane približavanja određenoj osobi i zabranom uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, određuje se razdaljina ispod koje se okrivljenik ne smije približiti određenoj osobi, te osoba s kojom se zabranjuje uspostavljanje ili održavanje izravne ili neizravne veze.

(4) U odluci kojom se određuje mjera opreza zabrane poduzimanja određene poslovne aktivnosti, potanje se određuje vrsta i predmet poslovne aktivnosti.

(5) U odluci kojom se određuje mjera opreza privremenog oduzimanjem putne i druge isprave za prijelaz državne granice, navest će se osobni podaci, tijelo koje je izdalo ispravu, broj i datum izdavanja, te zabrana da napušta Republiku Hrvatsku. Ako nema druge isprave za utvrđivanje istovjetnosti, okrivljenik može svoju istovjetnost dokazivati pisanom odlukom o oduzimanju isprave.

(6) U odluci kojom se određuje mjera opreza privremenog oduzimanja vozačke dozvole za upravljanje motornim vozilom, plovilom, zrakoplovom ili drugim prijevoznim sredstvom, navest će se podaci o toj dozvoli (osobni podaci, tijelo koje je izdalo dozvolu, broj, datum, vrsta vozila ili drugog prijevoznog sredstava i dr.).“

V.3. UHIĆENJE

Jedan od vrlo važnih procesnih instituta za osiguranje nazočnosti okrivljenika i uspješno provođenje prekršajnog postupka je uhićenje, a propisano je člankom 127. i 134. stavkom 1. PZ, pa tako policija ima pravo uhititi osobu zatečenu u počinjenju prekršaja ukoliko se radi o prekršaju za koji je prema članku 135. moguće odrediti zadržavanje.

Pri tome, važno je razumijevanje što znači pojam „zatečen u počinjenju prekršaja“ odnosno treba imati na umu zatjecanje u užem i širem smislu, pa tako zatjecanje u užem smislu znači doslovce zatjecanje u času dok traje radnja počinjenja prekršaja, dok zatjecanje u širem smislu znači da je osoba zatečena u takvim okolnostima koje upućuju na to da je ona neposredno prije toga počinila određeni prekršaj (te okolnosti mogu biti npr. tragovi na samoj osobi ili određeni drugi tragovi koji na to upućuju).

Treba naglasiti, da ukoliko počinitelj prekršaja nasilja nije zatečen u počinjenju prekršaja (u užem i širem smislu) odnosno ukoliko je naknadno uhićen (npr. nekoliko dana kasnije) i ukoliko je takav uhićenik doveden na sud, ne postoje nikakve zapreke da se prekršajni postupak provede po pravilima žurnog postupka (članak 221. i 222. PZ) jer u tim slučajevima počinitelj prekršaja ima status uhićenika.

Stavcima 2. i 3. članka 134. PZ uređuju se obveze i postupanje policije nakon uhićenja, pa je tako policija je dužna uhićenika privesti sudu najkasnije u roku od 12 sati od uhićenja, a u slučaju nemogućnosti poštivanja toga roka, zadržavanje uhićenika od strane policije ne može trajati duže od 24 sata.

Člankom 134. stavak 4. PZ propisane su obveze suda kojem je doveden uhićenik, pa uhićenika koji je doveden, sud je dužan odmah ispitati na navode optužnog prijedloga i na prijedlog policije ili po službenoj dužnosti obrazloženim rješenjem odlučiti o zadržavanju uhićenika ili puštanju na slobodu.

V.4. ZADRŽAVANJE

Zadržavanje je također jedan od vrlo važnih procesnih instituta za osiguranje nazočnosti okrivljenika i uspješno provođenje prekršajnog postupka, a samim tim i za sprječavanje počinitelja prekršaja da čine nove prekršaje a zadržavanje se može odrediti ako su ispunjeni opći i posebni uvjeti za zadržavanje (članak 130. u svezi članka 135. PZ).

Opći uvjeti za određivanje zadržavanja su da je protiv određenog počinitelja prekršaja podnesen optužni prijedlog ovlaštenog tužitelja za određeni prekršaj, da je prekršaj propisan zakonom za koji je moguće izreći kaznu zatvora ili novčanu kaznu iznad 10.000,00 kuna ili se radi o prekršaju protiv javnog reda i mira ili o prekršaju nasilja u obitelji ili o prekršaju vezanom za sprječavanje nereda na športskim natjecanjima a posebni uvjeti za određivanje zadržavanja su da počinitelj prekršaja mora biti ispitan, da nema uvjeta za odbacivanje optužnog prijedloga prema uvjetima iz članka 161. PZ, da postoje okolnosti koje upućuju na opasnost bijega počinitelja, da postoji opasnost da će počinitelj uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za prekršajni postupak ili da će ometati prekršajni postupak utjecaje na svjedoke ili sudionike ili ako postoje osobite okolnosti koje opravdaju bojazan da se počinitelj ponoviti istovrsni prekršaj (članak 135. stavak 1. točka 1-3 PZ).

Zadržavanje određuje sud ili na prijedlog ovlaštenog tužitelja ili po službenoj dužnosti, a samo trajanje zadržavanja određeno je potrebom tog zadržavanja ali ne dulje od 15 dana računajući u to i vrijeme uhićenja, a protiv maloljetnika zadržavanje može trajati 24 sata računajući od časa kada je zadržavanje odredio sud (članak 135. stavak 2. u svezi stavka 1. PZ).

Nakon donesene nepravomoćne presude, protiv okrivljenika se može produljiti ili odrediti zadržavanje ako je izrečena kazna zatvora ili maloljetnički zatvor, a osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će okrivljenik ponoviti istovrsni prekršaj, a zadržavanje može trajati 15 dana, ali nikako dulje od izrečene kazne, s tim da kod ovog trajanja zadržavanje nema razlike između punoljetnog i maloljetnog počinitelja prekršaja (stavak 3. i 4. članka 135. PZ).

Ako se okrivljenik u času pravomoćnosti presude nalazi u zadržavanju, ostat će u zadržavanju do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja

izrečene kazne, a zadržavanje prema stavku 1. i 3. članka 135. PZ određuje ili produljuje pisanim i obrazloženim rješenjem koje se predaje odmah zadržanom okrivljeniku, te se u spisu naznačuje vrijeme predaje rješenja, a okrivljenik to potvrđuje svojim potpisom.

Protiv rješenja kojim se određuje ili produljuje zadržavanje okrivljenik ima pravo žalbe u roku od 48 sati, žalba ne odgađa izvršenje rješenja (stavak 7. članka 135. PZ).

U predmetima u kojim je određeno zadržavanje sud postupa naročito žurno te pazi po službenoj dužnosti jesu li prestali razlozi i zakonski uvjeti za daljnje trajanje zadržavanja i u tom slučaju odmah ukida zadržavanje (stavak 7. članka 135. PZ).

Kada sud odredi protiv okrivljenika zadržavanje, postupiti će na način propisan u članku 134. stavku 2. točki 2. i 3., a protiv rješenja kojim se odbija prijedlog za određivanje ili produljenje zadržavanja i rješenja kojim se ukida zadržavanje nije dopuštena žalba (stavak 9. i 10. članka 135. PZ).

Ukupno trajanje zadržavanja u prekršajnom postupku ne može biti dulje od 15 dana prije donošenja nepravomoćne presude te još najviše 15 dana nakon donošenja nepravomoćne presude prema stavku 3. članka 135. PZ, osim u slučaju iz stavka 12. članka 135. i članka 136. PZ (stavak 11. članak 135. PZ).

Konačno stavkom 12. članka 135. PZ, propisano je da ako Visoki prekršajni sud ukine nepravomoćnu presudu i predmet vrati na ponovno suđenje, ispitat će postoji li dalje osnova za zadržavanje okrivljenika iz stavka 3. članka 135. PZ, može produljiti zadržavanje najviše do petnaest dana, a takvo zadržavanje može se, osim ako nije riječ o osobi iz članka 136. stavka 1. PZ, odrediti samo jedanput u tijeku trajanja postupka a njegovo trajanje nije ograničeno prema stavku 11. članka 135. PZ, dok u odnosu na osobu iz članka 136. stavka 1. ovog Zakona takvo zadržavanje može trajati ukupno najdulje 30 dana preko roka iz stavka 11. članka 135. PZ.

V.5 POSEBNE MJERE POLICIJE ZA NEPOSREDNO SPRJEČAVANJE POČINITELJA PREKRŠAJA POD UTJECAJEM OPOJNIH SREDSTAVA DA NASTAVI S ČINJENJEM PREKRŠAJA

U članku 137. PZ propisane su posebne mjere policije za neposredno sprječavanje počinitelja prekršaja pod utjecajem opojnih sredstava da nastavi s činjenjem prekršaja, pa tako prema osobi pod utjecajem opojnih sredstava ili osobi koja pokazuje znakove utjecaja opojnih sredstava, a odbija se podvrgnuti utvrđivanju prisutnosti opojnih sredstava u organizmu a koja je zatečena u počinjenju prekršaja, policija može naredbom radi neposrednog sprječavanja nastavka činjenja prekršaja odrediti mjeru: smještaja u posebnu prostoriju do prestanka djelovanja opojnog sredstva ali ne u trajanju duljem od 12 sati, premještanja motornog vozila na određeno mjesto do prestanka djelovanja opojnog sredstva ali ne dulje od 12 sati.

Provedba ove mjere propisana je pravilnikom, a za neosnovanu i nezakonitu primjenu mjere iz stavka 1. ovog članka, osoba prema kojoj je mjera poduzeta ima pravo na naknadu štete (članak 137. stavak 2. i 3. PZ).

VI. ŽURNI POSTUPAK I NJEGOVE SPECIFIČNOSTI KAKO TO PROPISUJE PZ

Žurni postupak propisan je kao poseban postupak i vodi se pod posebnim uvjetima propisanim člankom 221. i 222. PZ. Propisano je više uvjeta za vođenje žurnog postupka i to s obzirom na vrstu i visinu propisane kazne za određeni prekršaj, s obzirom na vrstu okrivljenika i s obzirom na postupovni status pojedinog okrivljenika.

S obzirom na vrstu i visinu propisane kazne, žurni postupak se vodi ako je za određeni prekršaj propisana samo novčana kazna (dakle ne alternativno i kazna zatvora) u određenom maksimumu za pojedinu vrstu okrivljenika i to: do 10.000,00 kuna za okrivljenika fizičku osobu, do 30.000,00 kuna za okrivljenika pravnu osobu i do 10.000,00 kuna za okrivljenika odgovornu osobu u pravnoj osobi (članak 221. stavak 1. točka 1.).

Nadalje, ukoliko se radi o počinitelju prekršaja koji je u vrijeme počinjenja prekršaja bio maloljetnik uvijek se provodi žurni postupak, neovisno o vrsti i visini propisane kazne za počinjeni prekršaj (članak 221. stavak 1. točka 2.).

Protiv počinitelja koji je uhićen i doveden sudu radi ispitivanja (članak 134. stavak 4.) uvijek se vodi žurni postupak, neovisno o vrsti i visini propisane kazne za počinjeni prekršaj, pri čemu je nebitno ako sudac nakon ispitivanja počinitelja nije protiv njega odredio zadržavanje, ali ako je policija počinitelja uhitila i nakon obavljenih radnji radi priprema za podnošenje optužnog prijedloga ga je pustila i nije ga dovela sudu radi ispitivanja ne vodi se žurni postupak (članak 221. stavak 1. točka 3.).

Ako je sud započeo s vođenjem postupka i protiv okrivljenika odredio zadržavanje pod uvjetima iz članka 135. stavka 1., u nastavku će se voditi žurni postupak, a s obzirom na sadržaj članka 135. stavka 1., to se odnosi samo u slučaju ako je zadržavanje određeno u postupku prije donošenja nepravomoćne odluke o prekršaju, a ne i ako je zadržavanje određeno tek nakon donošenja nepravomoćne odluke o prekršaju (članak 221. stavak 1. točka 4.).

Protiv okrivljenika koji nema prebivalište ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj uvijek se provodi žurni postupak, neovisno o vrsti i visini propisane kazne za počinjeni prekršaj (članak 221. stavak 1. točka 5. PZ).

Također, protiv okrivljenika koji je podnio prigovor protiv izdanog obaveznog prekršajnog naloga, ako poriče prekršaj, provodi se žurni postupak (članak 221. stavak 1. točka 6. PZ).

Potrebno je naglasiti da se prema članku 221. stavku 2. PZ žurni postupak može provesti na prijedlog tužitelja neovisno o visini propisane novčane kazne za prekršaj, ali u tom slučaju sud ne može za prekršaj izreći veću novčanu kaznu od maksimuma propisanih člankom 221. stavkom 1. točkom 1. PZ. Kada se kaže ne može se izreći veća novčana kazna od iznosa propisanih u članku 221. stavku 1. točki 1. PZ to se odnosi na pojedinačni prekršaj, što znači ako se radi o prekršajima u stjecaju onda pojedinačno novčana kazna ne može se utvrditi u iznosu većem od onog u članku 221. stavku 1. točki 1. PZ, a ne odnosi se to ograničenje na ukupnu

novčanu kaznu. Međutim, ako je za prekršaj alternativno propisan i zatvor, žurni se postupak ne može provesti ni na prijedlog tužitelja. S obzirom na to da se u stavku 2. članka 221. PZ propisuje samo mogućnost vođenja žurnog postupka na prijedlog tužitelja, to znači da sud nije dužan po prijedlogu tužitelja voditi žurni postupak, ali može, a o tome hoće li prihvatiti prijedlog za vođenje žurnog postupka ili ne PZ ne traži da sud o tome donosi formalnu odluku. Treba istaknuti da tužitelj može staviti prijedlog za vođenje žurnog postupka samo prije negoli je postupak započeo (članak 157. stavak 2. PZ).

Prema članku 221. stavku 3. PZ, kada je jedanput postupak započet kao žurni postupak, prema uvjetima iz članka 221. stavka 1. i 2. PZ provodi se žurni postupak do pravomoćnog dovršetka postupka, neovisno je li tijekom postupka došlo do promjene uvjeta iz stavka 1. i 2. članka 221. PZ (npr.: uhićeniku sud nije odredio zadržavanje, tijekom postupka je ukinuto zadržavanje okrivljeniku, osoba koja nije imala prebivalište ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj a u međuvremenu ga je stekla).

Prema članku 221. stavcima 4. – 7. PZ jasno je uređeno vođenje/ne vođenje žurnog postupka u posebnim postupovnim situacijama.

Ako su ostvareni uvjeti iz članka 221. stavka 1. PZ za vođenje žurnog postupka, a sud je unatoč tomu proveo redoviti postupak sazivanjem glavne rasprave, nije time povrijedio pravila postupka na štetu stranaka, jer je postupak proveden prema pravilima postupka koja nisu na štetu okrivljenika. Međutim, ako je sud postupio obrnuto, u slučaju kada je morao provesti redoviti prekršajni postupak, a proveo je žurni postupak i donio na temelju takva postupka presudu, onda je u postupku provođenja prekršajnog postupka nepravilno primijenio članak 221. PZ i time je povrijedio pravila postupka na štetu okrivljenika.

Što se tiče vođenja žurnog postupka, člankom 222. stavkom 1. PZ propisano je da se u vođenju žurnog postupka odgovarajuće primjenjuju ostale odredbe PZ, osim ako odredbama o žurnom postupku nije nešto drugačije određeno.

Prema članku 222. stavcima 2., 3. i PZ 4. karakteristično je da se u žurnom postupku ne primjenjuju odredbe PZ o sazivanju glavne rasprave i njezinu vođenju, što znači da nije nužno u postupku koncentrirati istodobno izvođenja dokaza i raspravljanje, čime se izbjegava opstrukcija postupka onemogućavanjem održavanja glavne rasprave uslijed neostvarenja uvjeta za njezino održavanje, slijedom čega se propisuje u pravilu pojedinačno vođenje dokaza u postupku te kada sud ocijeni da je na temelju tako izvedenih dokaza i drugih dokaza koji se nalaze u spisu stanje stvari dovoljno razjašnjeno, donosi odluku o prekršaju, a tužitelj i drugi sudionici u postupku (branitelj okrivljenika, oštećenik i dr.) uvijek mogu sudjelovati i u provođenju žurnog postupka, na svoju inicijativu ili po pozivu suda.

Ono što se najčešće postavlja kao pitanje u pogledu provođenja žurnog postupka je da li se okrivljenik obaveštava uvijek o svakom izvođenju dokaza u postupku i omogućuje li se u žurnom postupku konfrontacija dokaza. S tim u vezi treba kazati da je to uvijek pitanje svakog konkretnog slučaja tj. pitanje pravilnog utvrđenja činjeničnog stanja, slijedom čega je sud onaj koji prosuđuje stanje dokaza u spisu i da li je za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja potrebno konfrontirati dokaze u postupku, te u tim slučajevima onda i obavještava ili poziva okrivljenika i sve druge sudionike u postupku da sudjeluju u provođenju postupka.

Konkretno u praksi to znači da ako sud utvrdi da su u postupku bitni dokazi o odlučnim činjenicama u takvom nesuglasju da se ne može s izvjesnošću odlučiti o krivnji okrivljenika, provest će se konfrontiranje tih dokaza na te bitne činjenice i potom donijeti odluka.

VII. ISPITIVANJE SVJEDOKA I VJEŠTAKA KAKO JE TO PROPISANO PZ

U članku 173. stavku 1. PZ propisano je da se na ispitivanje svjedoka ili vještaka u prekršajnom postupku, primjenjuju smislenu odredbe ZKP koje važe za ispitivanje svjedoka, osim ako PZ nije što drugačije propisano (članak 166. stavak 2. – stegovno kažnjavanje, članak 167. stavak 7. – raspravno ispitivanje i članak 168. stavak 2. odgoda i prekid glavne rasprave), a u stavku 2. članka 173. PZ je propisano da svjedok ili vještak koji ne boravi i nema prebivalište na području suda koji vodi postupak, može se i zamolbenim putem ispitati pred sudom gdje svjedok ili vještak boravi ili ima prebivalište.

Što se tiče smislene primjene odredaba ZKP koje se odnose na ispitivanje svjedoka i vještaka u prekršajnom postupku (kako to propisuje članak 137. PZ), upozorava se na članak 285. stavak 1. točka 1. ZKP, kojom je propisano da kada se radi o svjedoku koji je oslobođen obveze svjedočenja (blagodat nesvjedočenja), temeljem stavka 3. članka 285. ZKP tijelo koje vodi postupak dužno je tu osobu prije njezinog ispitivanja upozoriti da ne mora svjedočiti te da će se njegov iskaz ako odluči svjedočiti, bez obzira na njegovu kasniju odluku, moći koristiti kao dokaz, a upozorenja i odgovori o navedenom unose se u zapisnik.

Također, odredbama ZKP propisan je način ispitivanja djeteta kao svjedoka, te način ispitivanja maloljetnika kao svjedoka, a u cilju posebne zaštite djece i maloljetnika.

VIII. MALOLJETNI POČINITELJI PREKRŠAJA

Glavama IX. i XXIX. PZ regulirana je sferi prekršajnog sudovanja primjena materijalnopравnih (članak 63-75 PZ) i procesnopравnih odredbi (članak 223-227 PZ), u slučajevima kada se radi o maloljetnim počiniteljima prekršaja.

Maloljetnik je osoba koja je navršila četrnaest, a nije navršila osamnaest godina života, mlađi maloljetnik je osoba koja je navršila četrnaest, a nije navršila šesnaest godina života, dok je stariji maloljetnik osoba koja je navršila šesnaest, a nije navršila osamnaest godina života (članak 64. PZ), a dob maloljetnog počinitelja prekršaja odlučna je činjenica za primjenu materijalnopравnih i procesnopравnih odredbi PZ.

Sankcije koje se primjenjuju prema maloljetnom počinitelju prekršaja (članak 65. PZ) jesu: odgojne mjere, zaštitne mjere i kazne, s tim da se prema počinitelju prekršaja koji je počinio prekršaj kao mlađi maloljetnik mogu primijeniti samo odgojne mjere (sudski ukor, posebne obveze i upućivanje u centar za odgoj – stavak 2. članka 65. PZ).

Prema osobi koja je počinila prekršaj kao stariji maloljetnik za počinjeni prekršaj temeljem članka 65. stavka 3. PZ mogu se primijeniti odgojne mjere, a uz uvjete propisane PZ može se izreći novčana kazna (ako maloljetnik ostvaruje osobne prihode vlastitim radom ili imovinom) te kazna maloljetničkog zatvora za prekršaj za koji je zakonom kao teža vrsta kazne propisan zatvor (kazna zatvora izriče se u okvirima kazne zatvora propisane za određeni prekršaj, s time da ne može biti kraća od tri dana niti duža od petnaest dana).

Naravno, novčanu kaznu odnosno kaznu maloljetničkog zatvora sud će izreći starijem maloljetniku kao počinitelju prekršaja ako se utvrdi da je potrebno izreći novčanu kaznu s obzirom na narav i težinu prekršaja, a kaznu maloljetničkog zatvora sud će izreći kada se utvrdi da je s obzirom na narav i težinu prekršaja i visok stupanj krivnje pogrebno izreći kaznu maloljetničkog zatvora, a prije izricanja kazne maloljetničkog zatvora sud mora prethodno pribaviti mišljenje nadležnog centra za socijalnu skrb o primjerenosti kazne maloljetničkog zatvora u konkretnom slučaju.

Zaštitne mjere prema maloljetnim počiniteljima prekršaja mogu se primijeniti uz uvjete propisane PZ (članak 65. stavak 4. PZ).

Protiv maloljetnog počinitelja prekršaja temeljem članka 221. i 222. PZ prekršajni postupak vodi se prema pravilima žurnog postupka (u žurnom postupku ne primjenjuju se odredbe PZ o sazivanju glavne rasprave i njezinu vođenju, tj. nije nužno u žurnom postupku koncentrirati istodobno izvođenje dokaza i raspravljanje).

Maloljetni počinitelj prekršaja prije donošenja odluke o prekršaju mora biti ispitan, a tom ispitivanju obavezno prisustvuje roditelj ili skrbnik ili stručni radnik centra za socijalnu skrb. Nadalje, prilikom ispitivanja maloljetnog počinitelja prekršaja kao i poduzimanja drugih radnji kojima je nazočan maloljetni počinitelj, postupat će se obazrivo kako vođenje prekršajnog postupka ne bi štetilo razvoju maloljetnikove ličnosti. Važno je naglasiti da u postupku protiv maloljetnog počinitelja prekršaja je uvijek isključena javnost, međutim sud može dopustiti nazočnost osoba koja se bave zaštitom i odgojem maloljetnika te znanstvenicima.

Za maloljetnog počinitelja prekršaja mjesno je nadležan za vođenje prekršajnog postupka sud prebivališta maloljetnika, a ako maloljetni počinitelj nema prebivalište ili ono nije poznato, mjesno je nadležan sud njegova boravišta. Međutim, postupak se može provesti i pred sudom boravišta maloljetnika koji ima prebivalište ili pred sudom mjesta počinjenja prekršaja, ako je očito da će se pred tim sudom lakše provesti postupak (članak 224. PZ).

Odluke koje se donose od strane suda u postupku prema maloljetnim počiniteljima prekršaja, propisane su u članku 227. PZ, tako da se presuda donosi u obliku propisanom za osuđujuću presudu kada je maloljetnom počinitelju prekršaja izrečena kazna (novčana kazna ili kazna maloljetničkog zatvora – stavak 1. članka 227. PZ).

Rješenjem se prema maloljetnom počinitelju prekršaja primjenjuju odgojne mjere (u izreci rješenja navodi se samo koja se odgojna mjera primjenjuje, ali se maloljetni počinitelj ne proglašava krivim za prekršaj koji mu se stavlja na teret, dok se u obrazloženju rješenja navodi opis prekršaja i okolnosti koje opravdavaju primjenu odgojne mjere koja je primijenjena (članak 227. stavak 3. PZ), a temeljem članka 227. stavka 2. PZ rješenjem se također obustavlja prekršajni postupak protiv maloljetnog počinitelja prekršaja u onim slučajevima kad sud donosi presudu prema članku 181. PZ (presuda kojom se optužba odbija) ili donosi presudu prema članku 182. PZ (presuda kojom se okrivljenik oslobađa od optužbe). Isto tako, rješenjem se obustavlja postupak protiv maloljetnog počinitelja prekršaja kada sud ustanovi da nije

svrhovito izreći maloljetnom počinitelju prekršaja niti kaznu niti primijeniti odgojnu mjeru, tj. kada sud primjenjuje načelo svrhovitosti (članak 226. PZ.).

Posebno treba istaknuti, da učinkovitost postupanja odnosno suđenja u prekršajnom području u odnosu na maloljetne počinitelje svih prekršaja pa tako i prekršaja iz ZSNŠN (maloljetnici su vrlo često počinitelji prekršaja iz ZSNŠN), s ciljem suzbijanja kriminaliteta je primjena odgovarajućih prekršajnih sankcija prema maloljetnim počiniteljima prekršaja. To zato što se primjenom odgovarajućih sankcija i mjera može prevenirati da se maloljetni počinitelji prekršaja kasnije pojavljuju i kao počinitelji kaznenih djela, bilo kao maloljetne ili punoljetne osobe.

LITERATURA

- Preambula Povelje Ujedinjenih naroda
- Opća deklaracija Ujedinjenih naroda o pravima čovjeka iz 1948. godine
- Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda donesena od Vijeća Europe 1950. godine (s pripadajućim Protokolima) – nastavno: Europska konvencija o ljudskim pravima
- Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtva kaznenih djela, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (nastavno: Direktiva o pravima žrtava)
- sudska praksa Europskog suda za ljudska prava (nastavno: ESLJP)
- Europska konvencija o nasilju i nedoličnom ponašanju gledatelja na sportskim priredbama, posebice na nogometnim utakmicama iz 1985. godine (nastavno: Europska konvencija)
- Ustav Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj:56/90, 135/97, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14)
- Zakon o sportu („Narodne novine“ broj:71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13 i 85/15)
- Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima („Narodne novine“ broj:117/03, 71/06, 43/09 i 34/11)
- Prekršajni zakon („Narodne novine“ broj:107/07, 39/13, 157/13. i 110/15 – nastavno:PZ)
- Kazneni zakon („Narodne novine“ broj:125/11, 144/12., 56/15 i 61/15– nastavno: KZ)
- Zakon o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj:152/08, 76/09, 80/11, 121/11- pročišćeni tekst, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14 – nastavno: ZKP)
- Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira („Narodne novine“ broj: 5/90 – pročišćeni tekst, 30/90, 47/90 i 29/94 – nastavno:ZPJRM)
- Zakon o javnom okupljanju („Narodne novine“ broj:128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11 i 78/12)
- Zakon o suzbijanju diskriminacije („Narodne novine“ broj:85/08 i 112/12)
- odluke Ustavnog suda RH
- sudska praksa Vrhovnog suda RH
- sudska praksa Visokog prekršajnog suda RH (nastavno: VPSRH)
- podzakonski propisi
- Nacionalni odbor za borbu protiv nasilja u sportu osnovan 2013. godine na temelju odluke Vlade RH (savjetodavno tijelo).